БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 146 (2437). | 27 июль, шанба, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Янгийўлдаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ Насиба Эргашева бошлиқ бригадаси деҳқонлари ҳозирги долзарб кунларнинг бирор дақиқасини зое ўтказмай ғўза парваришини авж олдирмоқдалар. Шиғил-шиғил кўсаклар битган ғўзалар мажбуриятдаги 35 центнерлик хирмондан дарак бериб турибди. Суратда: (чапдан) бригадир Насиба Эргашева сувчи ўртоқ Абдулла Иброҳимов билан суғорилаётган пайкални текшириб кўрмоқда.

Қ. Розиқов ва В. Сваричевский фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ИЖОДИЙ ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯМИЗНИНГ БУРЧИ

КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган идеология масалаларига бағишланган Пленуми совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашда ижодий интеллигенциямиз олдида турган жанговар вазифаларни аниқ-равшан белгилаб берди. Пленумда Никита Сергеевич Хрушчевнинг сўзлаган нутқи совет адабиёти ва санъати ҳаётида катта воқеадир. Ўртоқ Н. С. Хрушчев ижодий интеллигенциянинг партиямиз олдида, халқимиз олдидаги бурчи бениҳоя улкан эканлигини яна бир бор уқтириб ўтди.

Шунингдек Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг VIII пленуми ҳам республикамиз меҳнаткашлари, шу жумладан ижодий интеллигенциямиз олдида турган энг муҳим вазифалар — идеология соҳасида олиб бориладиган ишларни ҳозирги давр талаблари даражасига кўтариш вазифасини қўйди.

Партия ва ҳукумат раҳбарларининг санъат ва адабиёт арбоблари билан учрашувлари ва партиямиз Марказий Комитети Пленумининг қарорлари янги кишини тарбиялаш, уни ҳар томонлама етук, ижодкор киши қилиб вояга етказишда совет адабиёти ва санъати ходимларининг зиммасига жуда катта масъулиятлар юклангандигини яна бир бор уқтириб ўтди.

Кўп миллатли совет адабиёти ва унинг ажралмас қисми бўлган ўзбек совет адабиётининг вакиллари замонамиз пафоси билан суғорилган, замондошларимизнинг буюк ишларини тараннум этган йирик полотнолар яратмоқдалар. Ўзбек совет адабиётининг сўз усталари поэзия, проза, драматургия ва бошқа жанрларда севиб ўқиладиган асарларни китобхонларга тақдим этмоқдалар. Халқимиз ҳаётини зўр бадиий бўёқлар билан чизиб кўрсатган асарлар китоб магазинларида туриб қолмайди, аксинча ўз китобхонларига тезда етиб боради ва давра айланиб ўқилабошланади. Халқимизнинг ҳамсуҳбат дўстига айланади.

Партиямиз ёзувчилар, рассомлар, композиторлар ва ижодиётнинг бошқа соҳаларида самарали ишлаб келаётган ходимлар ишига муносиб баҳо бермоқда. Уларга янги ижодий муваффақиятларни қўлга киритишлари учун ҳамма имкониятлар, шароитлар яратиб берилмоқда.

Ижодий ходимлар партия ва ҳукуматимизнинг буюк ғамхўрликларидан баҳраманд бўлиб, замонамиз талабига жавоб берадиган асарлар устида кунт билан меҳнат қилмоқдалар. Талантли сўз усталари ижодий командировкаларга чиқиб, асов дарёларни жиловлаётган энергетиклар, тақир қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштираётган азаматлар, механизаторлар, тоғ-тоғ «оқ олтин» етиштираётган пахтакорлар, чорва маҳсулотларини кўпайтираётган чорвадорлар, ер ости бойликларини қазиб чиқараётган кончилар ва бошқа шу каби замонамиз қаҳрамонлари орасида бўлмоқдалар, ўзларининг бўлажак янги асарлари қаҳрамонларининг ҳаётини ўрганмоқдалар.

Лекин кундалик жўшқин ҳаётимиздан узоқлашиб қолган, кабинетдан ташқарига чиқмай асарлар ёзаётган айрим «қаламкашлар» ҳам йўқ эмас. Партиямиз ана шундай «қаламкашлар»нинг фаолиятини ва «ижодий маҳсулот»ларини қаттиқ қоралаб, улар халқимизга ҳеч қандай эстетик завқ бермаслигини, совет кишиларини илҳомлантирмаслигини рўй-рост кўрсатиб ўтди. Чиндан ҳам бундай «адиб»лар халқимизнинг маънавий эҳтиёжларини ҳисобга олмайдилар, улар севиб ўқийдиган асарларни вужудга келтираолмайдилар. Республика Ёзувчилар, Композиторлар ва Рассомлар союзларида чинакамига ижодий мунозаралар кам бўлмоқда. Янги асарларга нисбатан талабчанлик етишмаётир. Шунинг оқибатида баъзан хом-хатала, совет кишиларининг юксак дидига жавоб бермайдиган асарлар ҳам чиқиб кетмоқда. Партиямиз халқ ҳаётидан олисда туриб, хом-хатала асарлар ёзаётган бундай адибларнинг ижодини танқид қилар экан, совет адабиёти ва санъати олдида турган жанговар, энг муҳим вазифаларни яна бир карра эслатиб ўтди.

Адабиёт ва санъатни ривожлантиришдаги бош йўл — халқ турмуши билан алоқани мустаҳкамлашдан, социалистик воқеликнинг бойликлари ва ранг-баранг томонларини ҳаққоний ва юксак бадиий равишда акс эттиришдан, янги, чинакам коммунистик воқеликни илҳом билан ва яққол гавдалантиришдан ҳамда жамиятнинг олға ҳаракат қилишига тўсқинлик қилувчи ҳамма нарсани реал ва объектив тасвирлашдан иборатдир.

Халқимизнинг бугунги қаҳрамонона иши, қайноқ ҳаёти, гўзал орзу-умидлари ижодий ходимларимизнинг асосий темаси бўлиши керак. Совет кишисининг ёрқин образи ҳар бир йирик полотно ёки кичик бадиий асарнинг бутун қалбини, илиқ нафасини ифода этиши керак.

Совет кишилари бадиий асарларни зўр муҳаббат билан ўқийдилар. Уларда акс этган ижодий қаҳрамонларнинг эзгу хислатларидан намуна олиб ишлашга ҳаракат қиладилар. Ҳар бир яратилган бадиий асарни ўқиганларида, уларни ўзларининг маънавий бойликларини кўпайтиришда қўшилган янги хазина деб биладилар. Шунинг учун ёзилаётган ҳар бир асарга талабчанликни ҳар қачонгидан ҳам ошириш керак. Ўзига, ўз ижодига талабчанликни оширмаган адиб ўз халқининг юксак дидига муносиб асарлар ярата олмайди.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорларида совет адабиёти ва санъати, бутун ижодий интеллигенциямиз олдида турган улкан вазифалар очиқ-ойдин кўрсатиб берилган. Халқимизнинг, партиямизнинг буюк ишончини оқлаб, замонамиз талабига яраша ажойиб, етук асарлар яратайлик!

АХБОРОТ

АҚШ президентининг ва Бирлашган Қироллик бош министрининг вакиллари — АҚШ давлат секретарининг сиёсий масалалар билан шуғулланувчи ўринбосари У. А. Гарриман ҳамда Бирлашган Қиролликнинг кенгаш раиси лорд ва фан масалалари билан шуғулланувчи министри лорд Хэйлшем 14 июлда ўз кенгашчилари билан Москвага келишди. Жаноб Гарриман ва лорд Хэйлшем СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев томонидан қабул қилинди, ядро синовларини тўхтатиш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳамда бир-бирларини қизиқтирувчи масалаларни муҳокама қилишга бағишланган бир қанча учрашувларнинг биринчиси 15 июлда Н. С. Хрушчев раислигида ўтди. СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан музокаралар 16 июлдан 25 июлга қадар давом этди. Шу музокаралар вақтида делегацияларнинг бошлиқларига кенгашчилари ёрдамлашиб турди.

Музокаралар самимий ишчанлик вазиятида ўтди. Атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисидаги шартноманинг тексти келишиб олинди. Шартнома тексти шу ахборот эълон қилиниши билан бир вақтда алоҳида эълон қилинади. Шартномани 25 июлда А. А. Громико, жаноб Гарриман ва лорд Хэйлшем парафирладилар.* Жаноб Гарриман ва лорд Хэйлшем ҳамда уларнинг кенгашчилари музокаралар ҳақида ўз ҳукуматларига ахборот бериш ва шартноманинг парафирланган текстларини ўз ҳукуматларига топшириш учун яқин фурсатда Москвадан жўнаб кетадилар. Бу шартнома яқин фурсатда Москвада имзоланади, деб кутилмоқда.

Уч делегациянинг бошлиқлари ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги шартнома халқаро кескинликни юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлаш томон қўйилган биринчи муҳим қадамдир, деган фикрга келдилар ва бу йўлда янада олдинга силжиш бўлади, деб умид қиладилар.

Уч делегациянинг бошлиқлари Шимолий Атлантик шартномаси ташкилотининг қатнашчилари билан Варшава шартномаси қатнашчилари ўртасида ҳужум қилмаслик пакти тўғрисидаги совет таклифини муҳокама қилдилар. Уч ҳукумат шу музокаралар ҳақида ҳар иккала ташкилотдаги ўз иттифоқчиларига тўла ахборот беришга ҳамда иштирокчиларнинг ҳаммасини қаноатлантирадиган битимга келиш мақсадида бу масалани муҳокама қилишни давом эттириш тўғрисида ўз иттифоқчилари билан маслаҳатлашиб олишга рози бўлишди. Шунингдек кескинликни юмшатишга қаратилган бошқа чоралар хусусида ҳам қисқача фикрлашиб олинди.

*) Шартноманинг текстини маъқуллаш белгиси тариқасида ўз фамилияларининг бош ҳарфларини ёзиб қўйдилар.

Халқаро шартнома ваколатга эга томонлар ўртасида тўла равишда келишиб олинган тақдирдагина унинг тексти парафирланади, лекин уни шу шартномани тузган ҳукуматлар албатта имзолаши шарт **(Редакция изоҳи).**

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ СОВЕТ-ВЕНГЕР ДЎСТЛИГИ МИТИНГИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ БРОШЮРА ҚИЛИБ НАШР ЭТИЛДИ

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Биринчи секретари, СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг 1963 йил 19 июлда совет-венгер дўстлиги митингида сўзлаган нутқини «Қардошларча иттифоқ, бузилмас дўстлик!» деган сарлавҳа остида айрим брошюра қилиб чиқарди.

Брошюра кўп нусха нашр этилди. (ТАСС).

Манолис Глезос Москвада

Грециянинг миллий қаҳрамони Манолис Глезос 25 июлда Москвага келди.

Москвада Манолис Глезосга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти лауреатининг дипломи топширилади. Бу мукофот унга шу йил берилган эди.

Манолис Глезос билан бирга унинг рафиқаси ва ўғли ҳам Москвага келдилар.

Ўзбек элининг ноз-неъматлари

Ўзбекистоннинг матлубот кооперацияси мамлакатнинг саноат марказларига сабзавот жўнатиш йиллик планини 1963 йил 20 июлда ортиғи билан бажарди. 16 минг тоннага яқин сабзавот жўнатилди. Ўзбек элининг ноз-неъматларини москвалик ва ленинградликлар, ураллик ва сибирликлар, Қозоғистоннинг қўриқ ерлилари, Братск ГЭСининг қурувчилари ва бошқалар олдилар.

Йил охиригача пландан ташқари камида ўн минг тонна сабзавот жўнатилади. Қовун-тарвуз юборила бошлади. (ЎзТАГ).

КОНТРОЛЕРЛАР СЕМИНАРЛАРИ

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларига асосан тузилган партия-давлат контроли органлари ўтган саккиз ой мобайнида кўзга кўринарли ишлар қилдилар. Корхона, муассаса ва бошқа ташкилотларда ташкил этилган партия-давлат контроли органларига кўмаклашувчи группа ва постлар дастлабки иш тажрибаларига эга бўлишди.

Яқинда Тошкент шаҳар партия комитетида бўлиб ўтган пойтахт корхона ва муассасаларида тузилган партия-давлат контроли органларига кўмаклашувчи группа ва постлар раисларининг секциялар бўйича ўтказилган семинарлари ана шу тажрибаларни ўртоқлашишга бағишланди. Семинарнинг оғир машинасозлик ва электротехника секцияси йиғилишида КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари ва партия-давлат контроли органларининг вазифалари тўғрисида Тошкент область партия-давлат контроль комитети раиси И. Раҳматов, саноат корхоналари фаолиятини иқтисодий анализ қилиш зарурлиги ҳақида халқ хўжалик институтининг профессори А. Айрумов ўртоқлар доклад қилдилар. Докладчилар партия-давлат контроли органлари олдида турган хўжалик ва сиёсий вазифалар, корхона хўжалик фаолиятини контроль қилиш усуллари тўғрисида батафсил гапирдилар.

Семинарда Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи партия-давлат контроли комитетига кўмаклашиш группасининг раиси К. Матвеев, «Ташсельмаш» заводи «Комсомол прожектори» постининг бошлиғи Д. Ли, кабель заводи партия-давлат контроли комитетига кўмаклашиш группаси раисининг ўринбосари Б. Абдураззоқов ва бошқа ўртоқлр ўз иш фаолиятлари ва орттирган тажрибалари ҳақида семинар қатнашчиларига ҳикоя қилиб бердилар.

Семинарнинг енгил саноат ва озиқ-овқат саноати секцияларида ҳам машғулотлар қизиқарли ўтди.

Атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисида

ШАРТНОМА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг, Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллигининг, Америка Қўшма Штатларининг қуйида «дастлабки қатнашувчилар» деб номланадиган ҳукуматлари,

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти мақсадларига мувофиқ қаттиқ халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида қуролланиш пойгасига хотима берадиган ҳамда қуролнинг ҳамма турларини, шу жумладан ядро қуролини ишлаб чиқаришга ва бу қуролларнинг синовларини ўтказишга бўладиган рағбатларни йўқотадиган битимга тезроқ келишни ўзларининг асосий мақсадлари деб эълон қилиб,

ядро қуролининг барча синов портлашларини абадий тўхтатишга интилиб, шу мақсадда музокараларни давом эттиришга қаттиқ бел боғлаб ҳамда инсонни ўраб турган муҳитнинг радиоактив моддалар билан заҳарланишига чек қўйишни истаб, қуйидагича аҳд паймон қилишдилар:

МОДДА I

1. Шу шартнома қатнашчиларининг ҳар қайсиси ўз юрисдикцияси ёки контроли остида турган ҳар қандай жойда:

а) атмосферада; унинг доирасидан четда, шу жумладан космик фазода; сув остида, шу жумладан территориал сувлар ва очиқ денгизлар остида; ва

б) башарти ядро қуролини портлатиш мана шундай портлатишни ўз юрисдикцияси ёки контроли остида ўтказган давлатларнинг территориал чегаралари доирасидан ташқарига радиоактив чўкиндилар тўкилишига сабаб бўладиган бўлса, бундай ҳолда, бошқа ҳар қандай муҳитда ядро қуролининг синов портлатишларини ва бошқа ҳар қандай ядро портлатишларини тақиқлаш, уларнинг олдини олиш ва шундай портлатишларни ўтказмаслик мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар. Бунда шу нарса назарда тутиладики, ушбу кичик модданинг қоидалари ядронинг ҳамма синов портлатишларини, шу жумладан ер остида ўтказиладиган мана шундай портлатишларнинг ҳаммасини абадий тақиқлашга олиб келадиган шартнома тузилишига зарар етказмаслиги лозим, бу шартнома қатнашчилари ушбу шартноманинг преамбуласида айтиб ўтганларидек, ядро синовларини абадий тақиқловчи шартнома тузишга интилажаклар.

2. Ушбу шартнома иштирокчиларининг ҳар қайсиси ушбу модданинг 1 пунктида айтиб ўтилган муҳитларнинг ҳар қандайида қаерда бўлмасин ўтказиладиган ёки мазкур 1 пунктда кўрсатилган оқибатларни келтириб чиқарадиган ядро қуролининг ҳар қандай синов портлатишларини ва бошқа ҳар қандай ядро портлатишларини ўтказишга ўзгаларни йўллашдан, рағбатлантиришдан ёки бу портлашларни ўтказишда бирор тарзда қатнашишдан бундан буён ўзларини тийиб туриш мажбуриятини зиммаларига оладилар.

МОДДА II

1. Ушбу шартнома қатнашчисининг ҳар қайсиси бу шартномага тузатишлар таклиф қилиши мумкин. Таклиф қилинган ҳар қандай тузатишнинг тексти депозитар давлатларга тақдим этилади, бу давлатлар уни шартноманинг ҳамма қатнашчиларига юборадилар. Сўнгра, агар шартнома қатнашчиларининг учдан бир қисми ёки кўпроғи талаб қилса, депозитар ҳукуматлар конференция чақирадилар, шу конференцияга шартнома қатнашчиларининг ҳаммасини мана шундай тузатишни кўриб чиқмоқ учун таклиф этадилар.

2. Бу шартномага киритиладиган ҳар қандай тузатиш шартномани имзолаган барча қатнашчиларнинг кўпчилик овози билан, шу жумлдан шартномани имзолаган барча дастлабки иштирокчиларнинг кўпчилик овози билан тасдиқланиши лозим. Шартномани имзолаган ҳамма қатнашчиларнинг кўпчилиги ратификация қилинган ёрлиқларни, шу жумладан шартномани имзолаган барча дастлабки иштирокчилар ратификация ёрлиқларини сақлаб қўйиш учун топширганларидан кейингина бу тузатиш шартнома қатнашчиларининг ҳаммаси учун кучга киради.

МОДДА III

1. Ушбу шартнома ҳамма давлатларнинг имзолаши учун очиқдир. Ушбу модданинг 3-пунктига мувофиқ шартнома кучга киргунча уни имзоламаган ҳар бир давлат истаган вақтда бу шартномага қўшилиши мумкин.

2. Бу шартнома имзолаган давлатлар томонидан ратификация қилиниши шарт. Ратификация ёрлиқлари ва шартномага қўшилганлик тўғрисидаги ҳужжатлар шартноманинг дастлабки иштирокчилари бўлган давлатларнинг — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг, Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллигининг, Америка Қўшма Штатларининг ҳукуматларига сақлаш учун топширилиши лозим, мазкур давлатларнинг ҳукуматлари ушбу шартномага мувофиқ депозитар ҳукуматлар қилиниб тайинланадилар.

3. Ушбу шартнома барча дастлабки иштирокчилар ратификация қилиб, ўзларининг ратификация ёрлиқларини сақлаш учун топширганларидан кейин кучга киради.

4. Ушбу шартнома кучга кирганидан кейин ўзларининг ратификация ёрлиқларини ёки қўшилганликлари тўғрисидаги ҳужжатларини сақлаш учун топширган давлатлар учун бу шартнома улар ратификация ёрлиқларини ёки қўшилганликлари тўғрисидаги ҳужжатларни сақлаш учун топширган кунида кучга киради.

5. Депозитар ҳукуматлар ҳар бир давлат шартномани қачон имзолагани, ҳар бир ратификация ёрлиғи ва қўшилганлик тўғрисидаги ҳужжат сақлаш учун қачон топширилганлиги ҳақида, ушбу шартнома кучга кирган кун тўғрисида, конференция чақириш ҳақида ҳар қандай талаб олинган кун ҳақида, шунингдек бошқа хил билдиришлар олинган кун ҳақида шу шартномани имзолаган ва унга қўшилган давлатларнинг ҳаммасига дарҳол хабар берадилар.

6. Бу шартнома Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг 102-моддасига мувофиқ депозитар ҳукуматлар томонидан қайд қилдирилади.

МОДДА IV

Бу шартнома муддатсиздир.

Ушбу шартноманинг ҳар бир қатнашчиси ушбу шартноманинг мазмунига боғлиқ бўлган фавқулодда вазият ўз мамлакатининг олий манфаатларини хавф остига солиб қўйди деб ҳисобласа, у ўзининг давлат суверенитетини амалга ошириш тартибида шартномадан чиқиб кетишга ҳақлидир. У ўзининг бундай чиққанлиги тўғрисида шартноманинг бошқа ҳамма қатнашчиларига уч ой олдин хабар бериб қўйиши лозим.

МОДДА V

Русча ва инглизча текстлари айнан бир мазмунда бўлган бу шартнома депозитар ҳукуматларнинг архивларига сақлаш учун топширилади. Ушбу шартноманинг лозим бўлган равишда тасдиқланган копияларини депозитар ҳукуматлар шартномани имзолаган ва унга қўшилган давлатларнинг ҳукуматларига юборадилар.

Лозим бўлган ваколатга эга бўлган ва қуйида қўл қўйган кишилар **ушбуни гувоҳлантириб,** бу шартномага имзо чекдилар.

Москва шаҳрида, бир минг тўққиз юз олтмиш учинчи йил — кунда уч нусхада тузилди.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҲУКУМАТИ НОМИДАН

БУЮК БРИТАНИЯ ВА ШИМОЛИЙ ИРЛАНДИЯ БИРЛАШГАН ҚИРОЛЛИГИ ҲУКУМАТИ НОМИДАН

АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ ҲУКУМАТИ НОМИДАН

БУЗИЛМАС ДЎСТЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМЛАНА БЕРСИН

КУБА РЕВОЛЮЦИОН БАЙРАМИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШЛАР

МОСКВА, 25 июль. (ТАСС). Бугун, Куба революцион байрами — 26 июль кунининг 10 йиллиги арафасида Москва жамоатчилигининг вакиллари Союзлар уйининг Колонна залида ўтказилган тантанали йиғилишга келдилар.

Президиумда КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. П. Рудаков, В. Н. Титов, пойтахтдаги партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари ўтиришибди.

Тантанали йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари А. Е. Бирюков очди.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министри В. П. Елютин «Куба революцион байрами — 26 июль кунининг ўн йиллиги» тўғрисида доклад қилди.

1-«Мосстрой» трестининг коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи, СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. И. Ламочкин, Киров номидаги биринчи соат заводининг йиғувчиси, коммунистик меҳнат зарбдори З. М. Логвинова, СССР космонавт учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони П. Р. Попович сўзга чиқиб, Куба халқига қизғин салом йўлладилар.

Куба Республикасининг СССР даги муваққат ишлар вакили Армандо Перес Пинто сўзга чиққанда йиғилиш қатнашчилари уни самимий кутиб олдилар.

* * *

Тошкентликлар совет кишиларининг улкан дўсти Фидель Кастро билан учрашган унутилмас кунларда бўлганидек, ҳозир ҳам республика пойтахтида Озодлик ороли ва унинг қаҳрамон халқи шарафига, Совет-Куба бузилмас дўстлиги шарафига табрик хитоблари янграйди. Шаҳар меҳнаткашлари Фидель Кастро ва унинг жанговар сафдошлари Сантьягодаги казармаларга дадил штурмни амалга оширган куннинг ўн йиллигини кенг ва тантанали нишонламоқдалар. Бу штурм улуғ куба революциясига асос солган эди.

25 июль кечқуруң, ана шу муҳим кун арафасида Тошкент жамоатчилигининг жуда кўп вакиллари қардош давлатнинг миллий байрамига бағишланган йиғилишда қатнашиш учун Горький номли маданият ва истироҳат паркининг ёзги театрига келдилар. Шаҳарда ўқиётган кубалик йигитлар бу тантаналарда ҳурматли меҳмон бўлдилар.

Театр саҳнаси тепасидаги транспарантда: «Яшасин Куба революцияси!» деган сўзлар порлаб турибди. Саҳна тўрида Куба, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари ўрнатилган.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари С. А. Раҳматхўжаева очади.

Доклад учун Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министри Т. А. Саримсоқовга сўз берилади. Йиғилиш қатнашчилари Кубада Америка империализмининг ҳукмронлигига хотима берган жанглар ҳақидаги, Озодлик ороли меҳнаткашларининг социализм қурилишида қўлга киритган ажойиб муваффақиятлари тўғрисидаги сўзларини эътибор билан тинглайдилар.

Уйсозлик комбинатининг мастери Қаҳрамон Йўлдошев минбарга чиқади. У, бутун прогрессив инсониятнинг, Совет Иттифоқидаги барча шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг Куба халқига нисбатан хайрихоҳлиги ҳақида гапирганида, унинг сўзлари қарсаклар билан кутиб олинади.

В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети тарих факультетининг студенти Салима Тожибоева сўзга чиқади. У, Куба халқининг миллий мустақиллик, озодлик ва бахт-саодат йўлидаги мардонавор кураши Латин Америкасидаги халқлар учун илҳомбахш намуна бўлиб, тинчлик ва тараққиётдек порлоқ идеалларни қадрлайдиган ҳар кимни қувонтиради, дейди.

Тошкентда ўқиётган кубалик ёшларнинг вакили Мигель Анхель Сулуэта микрофон олдига келганида залда гулдурос қарсаклар бошланади. У рус тилида гапириб, совет ўртоқларга алангали салом топширади, қардошларча бирдамлик учун уларга самимий ташаккур изҳор қилади. Куба халқининг: «Ватан ёки ўлим! Биз ғалаба қозонамиз!» деган жанговар чақириғи янграйди.

Гаванага, Кубанинг чет эл халқлари билан дўстлик институти номига табрикнома юбориш ҳақида таклиф тушади. Йиғилиш қатнашчилари табрик телеграммаси текстини маъқуллайдилар.

Йиғилиш қатнашчиларига «Ловуллаб турган орол» фильми кўрсатилди. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ЎРТА ОСИЁ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси Ўрта Осиё республикаларида ва Қозоғистон ССРнинг Чимкент областида пахта юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини текшириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Қарорда таъкидланадики, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганини аниқлаш мақсадида Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон ССРнинг Чимкент области ўртасида июль ойида ўтказилган ўзаро текшириш колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг меҳнат активлигини янада оширишга ёрдам берди. Ўзаро текшириш ўртоқларча ўзаро ёрдам руҳида ўтди, пахтакорлар ўртасида илғор тажриба алмашишнинг яхши мактаби бўлди.

Текшириш шуни кўрсатдики, бу йилги кўкламнинг қийинчиликларини енгиш учун юксак уюшқоқлик кўрсатган ва агротехника тадбирларини амалга ошириш учун қатъий кураш олиб бораётган хўжаликлар ғўзанинг яхши ўсишига эришдилар, бу ғўзалар бундан кейин ҳам шундай парвариш қилинганида олинган мажбуриятларни тўла бажарибгина қолмай, балки ошириб бажаришни ҳам таъминлайди.

Айни вақтда, ўзаро текшириш бригадалари кўпгина бригада, колхоз, совхоз ва ишлаб чиқариш бошқармалари раҳбарлари ҳосил тақдирига бепарво ва бeғамлик билан қараган фактларга ҳам дуч келдилар. Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон республикаларидаги ва Қозоғистон ССРнинг Чимкент областидаги бир қанча хўжаликларнинг экинлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган, уларни бегона ўтлар босиб кетган, қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандалари пайдо бўлган, ғўзалар чанқаб, ўсишдан анча кейинда қолган.

Ана шу жиддий камчилик ва нуқсонларни ҳамма бригада, колхоз ва совхозларда ғўзанинг ўсишидаги қолган даврда уни зўр бериб парвариш қилиш йўли билангина бартараф этиш мумкин.

КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон Компартиялари Марказий Комитетларининг ва Қозоғистон КП Чимкент область комитетининг 5 августдан 15 августгача иккинчи ўзаро текшириш ўтказиш ҳақидаги таклифини қабул қилди. Ўзаро текшириш бригадаларининг энг муҳим вазифаси — колхоз ва совхозларга ғўза парваришини ташкил этишда амалий ёрдам кўрсатишдан ҳамда илгари берилган тавсияларнинг бажарилишини назорат қилишдан иборат.

Ўзаро текшириш тартиби белгиланди. Ўзбекистон ССР Тожикистон ССРни, Туркманистон ССРни, Қирғизистон ССРнинг Ўш областини ва Қозоғистон ССРнинг Чимкент областини текширади. Тожикистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг вакиллари Туркманистон ССРда, Ўзбекистон ССРнинг Бухоро, Самарқанд, Сирдарё ва Хоразм областларида бўладилар. Туркманистон ССР вакиллари Тожикистон ССРни, Қорақалпоғистон АССРни, Ўзбекистон ССРнинг Сурхондарё ва Андижон областларини текширадилар, Қирғизистон вакиллари Ўзбекистоннинг Фарғона области, Қозоғистон ССР нинг Чимкент области вакиллари, Ўзбекистоннинг Тошкент области далаларини бориб кўрадилар.

Ўрта Осиё Пахтачилик давлат комитетига Давлат комитети мутахассисларини ва илмий тадқиқот институтларининг ходимларини ўзаро текшириш бригадалари ишида қатнашиш учун юбориш топширилди.

Ўрта Осиё республикалари Компартиялари Марказий Комитетларига, область партия комитетларига ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетларига ўзаро текшириш давомида коммунистларнинг, комсомолларнинг, ҳамма қишлоқ меҳнаткашларининг эътиборини пахта юзасидан социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган миқдорда максимал ҳосил тўплаш, пахта йиғим-теримига, айниқса пахтани машинада теришга ва пахта тозалаш заводларининг пахтани қабул қилиб олишига намунали тайёргарлик кўришдан иборат асосий вазифани ҳал этишга қаратиш тавсия қилинди.

Ўзаро текшириш якунлари КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг мажлисида муҳокама қилинади.

РСДРП II СЪЕЗДИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МИЛЛИОНЛАРНИНГ КУРАШ БАЙРОҒИ

Инсониятга бахт-саодат ва порлоқ истиқбол йўлини очиб берган улуғ Лениннинг ўлмас таълимоти миллион-миллион кишиларнинг қалби ва онгига тобора чуқуррoқ сингиб бормоқда, уларнинг тинчлик, демократия, социализм ва коммунизм учун олиб бораётган кураш йўлини машъалдек ёритмоқда. Унинг бутун жўшқин ҳаёти ва революцион фаолияти инсоният озодлиги ва бахт-саодати йўлида олиб борилган фидокорона курашнинг илҳомбахш намунасидир.

Одамлар борки, уларнинг аҳамиятини инсон яратган сўз билан ифодалаш қийин. Владимир Ильич фақат Россия учунгина эмас, шу билан бирга, бутун дунё учун, бутун планетамиз учун ҳам мана шундай кишидир, деган эди атоқли совет ёзувчиси Максим Горький.

В. И. Ленин, ишчилар синфи жанговар, омма билан мустаҳкам алоқада бўлган революцион марксистик партия бўлгандагина ўз тарихий вазифаларини бажара олади, деб таъкидлаган эди. Бундай партияни у ташкил этди, тарбиялади ва революцион курашларда чиниқтириб камолатга етказди.

Владимир Ильич Ленин Коммунистик партия ва совет халқини социализм ва коммунизм қуришнинг улуғвор программаси билан қуроллантирди, марксизмнинг коммунистик жамият тўғрисидаги таълимотини янада ривожлантирди. У марксизмнинг издоши бўлибгина қолмай, балки бу таълимотни янги шароитда давом эттирган улуғ зот ҳамдир. Ленин революцион марксистик назарияни янги тарихий давр, яъни империализм ва пролетар революциялари даври, инсониятнинг капитализмдан социализмга ўтиши ҳамда коммунистик жамият қурилиши даври шароитларига мувофиқ суратда ижодий тарзда ривожлантирди. Шунинг учун ҳам марксизмни унинг давоми бўлган ленинизмдан ажратиш асло мумкин эмас.

Ҳозир мустаҳкам суратда қарор топган марксизм-ленинизм таълимоти Лениннинг марксистик фанга қўшган улкан ҳиссасининг жонли далилидир. Бу буюк интернационал таълимотнинг бирдан-бир тўғри таълимот эканлигини жаҳон тараққиётининг бутун бориши тобора кучли суратда тасдиқламоқда.

Ленин асос солган ва тарбиялаб вояга етказган шонли Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги туфайли мамлакатимиз халқлари социалистик революцияда ғалаба қозонди, Совет ҳокимиятини кўп сонли душманлар ҳужумидан қаттиқ туриб ҳимоя қилди, социализм ва коммунизм қурилишида, экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришди.

Коммунистик партия ҳамиша ва ҳамма ишда марксча-ленинча назарияга амал қилади. Партия, унинг юритаётган доно сиёсати, илғор революцион идеология, марксча-ленинча назария — шулар ҳаммаси социализм ва коммунизм қурилишидаги барча муваффақиятларни қўлга киритишни таъминлаётган асосий кучлардир.

Бизнинг ўн миллион кишилик партиямиз, унинг Никита Сергеевич Хрущев бошчилигидаги Марказий Комитети В. И. Лениннинг доҳиёна таълимотига амал қилиб, марксизм-ленинизм назарияси асосида социализм ва коммунизм қурилишининг бой тажрибаларини умумлаштирди, партиянинг янги коммунистик жамият қуриш Программасини ишлаб чиқди; Маркс, Энгельс, Лениннинг илмий коммунизм назариясини ижодий тарзда ривожлантирди ва янада бойитди.

Қаҳрамон совет халқи Коммунистик партия раҳбарлиги остида коммунизм қурилишининг улуғвор программасини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун фидокорона меҳнат қилмоқда ва катта ютуқларни қўлга киритмоқда.

В. И. Ленин халқ оммасининг кучига катта ишонч билан қарарди. У халқни тарихий тараққиётнинг асоси, ҳал этувчи кучи, тарих ижодкори деб биларди. Ленин ҳамиша халқ билан бирга эди.

Турмуш энг яхши устоз, биз ундан ўрганишимиз керак, халқ оммасига ижодий эркинлик беришимиз керак, деб таълим берарди у. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида Владимир Ильич бормаган завод, фабрика, ташкилот, у иштирок этмаган кенгаш, мажлис камдан-кам бўларди. Баъзи кунлари у 2-3 заводда ёки ташкилотда бўлар, нутқлар сўзлар, ишчилар, хизматчилар, инженерлар билан суҳбатлашар, меҳнаткашлар оммасини тарбиялаш ишига катта аҳамият берарди. Бу хилдаги сафарлар, суҳбатлар, учрашувлар вақтида олган таассуротларини умумлаштириб, зарур хулосалар чиқарар ва улардан мамлакатга раҳбарлик қилишда, социализмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш планларини тузишда моҳирлик билан фойдаланар эди.

«Ленинда ишчи ва деҳқонлар билан, халқ билан жонли алоқада бўлиб туриш эҳтиёжи кучли эди, у бутун халқнинг ҳамма вақт севимли доҳиси бўлди ва бўлади», — дейди ўртоқ Н. С. Хрущев КПСС Марказий Комитетининг шу йил июнь ойида бўлиб ўтган Пленумида сўзлаган нутқида.

Устозимиз ва доҳимиз улуғ Лениннинг иш услубидан ўрнак олиб, унинг доҳиёна таълимотларини бажара бориб бизнинг партиямиз ҳам доимо халқ оммасининг мададига таянмоқда, унинг ижодий ташаббускорлигини ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқда ва у билан алоқасини тобора мустаҳкамламоқда. Бу КПСС белгилаётган режаларда, унинг бутун фаолиятида ўз ифодасини топмоқда. Партиямиз томонидан амалга оширилмоқчи бўлган тадбирлар, қабул қилинадиган муҳим қарор ва ҳужжатлар дастлаб халқ муҳокамасига қўйилмоқда, улар билан биргаликда маслаҳатлашилмоқда.

Ишчилар синфи, меҳнаткашлар ҳокимиятни ўз қўлларига олгач, экономика, халқ хўжалигини ташкил қилиш, учёт ва контроль, ишлаб чиқаришни бошқариш биринчи ўринга кўтарилади, деб таълим беради Ленин. Партия ана шу таълимотга асосланиб, мамлакат иқтисодий ва сиёсий ҳаётидаги энг муҳим проблемаларни ҳал қилди, саноат, қурилиш ва колхоз-совхоз ишлаб чиқаришининг хўжалик органларини қайта тузишни амалга оширди.

Партиямиз революцион кураш ва коммунистик қурилишнинг барча даврларида халқ оммасини ғоявий жиҳатдан қуроллантириш тўғрисида ҳамиша ленинча ғамхўрлик қилиб келмоқда. Коммунистик партия идеология ишига доимо катта аҳамият беради. КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми партия ва мамлакатнинг ғоявий-сиёсий ҳаётида катта воқеа бўлди. Пленум партия идеология ишининг навбатдаги вазифалари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Пленумда ўртоқ Л. Ф. Ильичев қилган докладда, шунингдек ўртоқ Н. С. Хрущевнинг ёрқин нутқида ана шу вазифалар муфассал баён қилиб берилди.

«Ҳозирги даврда бутун идеология соҳасидаги асосий ишимиз, — дейди ўртоқ Н. С. Хрущев Пленумда сўзлаган нутқида, — барча меҳнаткашларни юксак ғоявийлик ва коммунизмга садоқат руҳида, меҳнатга ва жамоат хўжалигига коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашдан, буржуа қарашлари ва урф-одатлари сарқитларини тамомила йўқотишдан, шахсни ҳар томонлама, гармоник равишда камолотга етказишдан, чинакам маънавий маданият бойликларини вужудга келтиришдан иборат».

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми идеология ишидаги тажрибани умумлаштирди, бу соҳадаги камчиликларни очиб ташлади. Меҳнаткашларда коммунистик дунёқарашни шакллантириш, ўтмишнинг совет кишилари онги ва хулқ-атворидаги сарқитларини йўқотиш идеология ишининг асосий томонларидан бири эканлиги уқтириб ўтилди. Бутун совет халқини коммунистик онглилик руҳида тарбиялаш, барча совет кишиларида илмий-материалистик дунёқарашни шакллантириш иши марксча-ленинча назарияни мунтазам ва чуқур ўрганишни талаб этади. К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Лениннинг ўлмас асарлари, КПСС Программаси, партиямиз, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ҳужжатлари — оммани коммунизм руҳида тарбиялашнинг асосидир.

Ленин ғояларидан илҳомланган халқаро коммунистик ҳаракатнинг сафлари ўсмоқда ва тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Жаҳон социализм лагерининг қудрати йил сайин ортиб бораётир. Социалистик система ҳозирдаёқ инсониятнинг учдан бир қисмидан кўпроғини бирлаштириб турибди. Барча тинчликсевар социалистик давлатлар ўз ташқи сиёсатида ленинча тинч-тотув яшаш йўлини тутмоқдалар, социализм ва коммунизм қуришдан иборат ленинча таълимотга асосланиб, улкан муваффақиятларга эришмоқдалар.

Империалистик реакция коммунизмга қарши ўз кучларини бирлаштираётган ҳозирги шароитда жаҳон коммунистик ҳаракатини бутун чоралар билан жипслаштириш айниқса зарурдир. Бирлик ва жипслик бу ҳаракатнинг кучига-куч қўшади ҳамда коммунизм ишининг ғолибона суратда илгарилаб бориши, душманларнинг барча ҳужумини даф этишда муваффақият қозониш учун мустаҳкам гарантия вужудга келтиради.

КПСС пролетар интернационализми принциплари асосида халқаро коммунистик ҳаракат жипслигини тобора мустаҳкамлаш учун курашмоқда. Лекин Хитой Компартияси раҳбарларининг кейинги вақтларда тутаётган нотўғри позицияси бу ҳаракат ривожига маълум даражада тўсқинлик қиляпти. КПСС Марказий Комитети ўзининг яқинда матбуотда эълон қилинган Очиқ хатида хитой ўртоқларни келишмовчиликларни тугатиш ҳамда марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми принциплари асосида партияларимизнинг чинакам бирлигини мустаҳкамлаш йўлига ўтиб олишга чақиради.

Маркс ва Энгельснинг революцион назарияси, Лениннинг ўлмас таълимоти миллионларнинг кураш байроғидир. Халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати, прогрессив инсоният бу байроқни баланд кўтарган ҳолда олға бормоқда.

С САИДАЛИЕВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ ТАРАДДУДИ

ОЛИЙ МАКТАБ ИСТИҚБОЛЛАРИ

СССР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ МИНИСТРИ В. П. ЕЛЮТИН БИЛАН СУҲБАТ

Мамлакатимиздаги олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқув йили тамом бўлди. Мамлакатимизнинг халқ хўжалиги яхши тайёрланган ёш кадрларнинг янги катта отрядига эга бўлди.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министри В. П. Елютин ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Ҳозирги вақтда бизнинг мамлакатимизда олий ва ўрта махсус маълумотли 10 миллиондан кўпроқ киши бор. Улар орасида талантли, юқори малакали олимлар, инженерлар, техниклар кўп. Ана шу кўп миллионли мутахассислар армияси туфайли фан ва техникани ғоят юксалтириш имконияти туғилди. Бунинг натижасида Совет Иттифоқи жаҳондаги индустриал давлатларнинг биринчи сафига ўтди.

Ўтган ўқув йили олий ва ўрта махсус мактаблар учун мактаб тўғрисидаги қонун асосида мутахассисларни назарий ва амалий жиҳатдан тайёрлаш сифатини янада такомиллаштириш йили бўлди. КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми таъкидлаб ўтганидек, мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ижобий натижалар берди. Ҳозирги вақтда олий ўқув юртлари ва техникумларни тамомлаб чиқаётган мутахассислар ишлаб чиқаришни, ҳаётни яхши биладилар, коллективларда оммавий-сиёсий иш олиб бориш тажрибасига эгадирлар. Айни вақтда улар ҳар томонлама ва чуқур назарий тайёргарликка эга бўлмоқдалар. Умуман ҳозирги кунда олий мактабларни тамомлаб чиқаётган кишилар ўзларининг илмий-практик тайёргарлиги жиҳатидан ҳам, ҳар томонлама маълумотли ва сиёсий етуклиги билан ҳам бундан бир неча йил олдин олий ўқув юрти ёки техникумни тамомлаб чиққан мутахассислардан кескин фарқ қиладилар.

Мутахассисларимизнинг ғоят кўпчилиги Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва Ленин комсомолининг чақириғи билан ўз меҳнатлари ва билимлари Ватанимиз учун энг зарур бўлган жойларда ишлаш учун жўнаб кетишни истаётганлигини билдирмоқда.

Бу йил олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан 330 минг киши ва ўрта махсус ўқув юртларини тамомлаб чиққан 520 минг киши шонли совет интеллигенцияси сафига келиб қўшилди. Булардан 120 минг киши инженер, 31 минг киши олий маълумотли агроном, зоотехник ва қишлоқ хўжалик механизаторлари, қарийб 100 минг киши ўқитувчи ва 28 мингга яқин киши врачдир. Бу йил радиоэлектроника, электрон ва ҳисоблаш техникаси, химия ихтисослари ва янги техниканинг бошқа ихтисослари бўйича анча кўп мутахассис тайёрланди.

Кейинги йилларда кечки ва сиртқи таълим ғоят тез суръатлар билан ривожланмоқда. Масалан, кейинги 10 йил ичида (1953 йилдан 1963 йилгача) ишлаб чиқаришдан ажратилмаган ҳолда олий малакали кадрлар тайёрлаш 2,5 баравар, ўрта малакали кадрлар тайёрлаш эса 7,2 баравар кўпайди.

Совет мамлакатидаги ўқув юртларида ўқиётган чет эл гражданлари йил сайин кўпаймоқда. Ҳозирги вақтда СССРдаги олий ўқув юртларида чет эл гражданларидан 12 мингга яқин студент ва аспирант таълим олмоқда. Бу йил 800 дан кўпроқ чет эл граждани Совет мамлакатида олий маълумот олиб, ўз ватанларига жўнаб кетади.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми мутахассислар тайёрлашни яхшилашда олий ва ўрта махсус таълим соҳасида эришилган муваффақиятларни таъкидлаб ўтиш билан бирга, ишлаб чиқариш таълимини уюштиришдаги жиддий камчиликларни ҳам кўрсатди, айрим хўжалик, партия ва совет ташкилотларининг, халқ маорифи органларининг таълим ва тарбия процессини бирлаштириб олиб бориш ишига масъулиятсизлик билан қараётганликларини қоралади.

«Олий ва ўрта махсус мактабнинг вазифаси,— дейилади Пленум қарорида,— халқ хўжалиги, фан ва маданият учун юқори малакали мутахассислар тайёрлашдан, уларда марксча-ленинча дунёқарашни ва коммунистик онглиликни шакллантиришдан, юксак гражданлик фазилатларини вояга етказишдан иборат».

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарори олий ва ўрта махсус ўқув юртлари олдида студент ёшларда коммунистик дунёқарашни шакллантиришда фаннинг ролини ошириш учун кенг имкониятлар очиб беради.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев РСФСР саноат ва қурилиш ходимларининг шу йил апрель ойида бўлиб ўтган кенгашида сўзлаган нутқида фан ва техникани ривожлантириш учун, ишлаб чиқаришни юксалтириш учун олий мактаблардаги илмий кадрлардан, аспирант ва студентлардан кенг фойдаланиш зарур эканлигини таъкидлади. Олий мактабларнинг ходимлари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ана шу маслаҳатига амал қилиб, ишлаб чиқариш раҳбарлари билан биргаликда баъзи заводлар, конструкторлик бюролари, тармоқли илмий институтлар ҳузурида лабораториялар ва тажриба базаларини уюштиришда актив қатнашмоқдалар.

Партия Марказий Комитети қўйган вазифалар студентларнинг мустақил ишлашини кенг ривожлантириш, программаларни янги илмий маълумотлар билан бойитиш учун қатъий ва изчил йўлни ўтказиб боришни талаб этади. Ҳозирги вақтда асосий вазифа шуки, бутун таълим процессини фан ва техниканинг энг янги ютуқлари асосида, назарияни практика билан янада маҳкам боғлаб бориш асосида ташкил этиш керак, мутахассисларни тарихий тараққиётнинг объектив қонунлари билими билан қуроллантириш керак. Бу эса, инсон фикри бойликларини билиб олиш имконини беради.

Чирчиқ шаҳрининг марказий кутубхонасида КПСС нинг 60 йиллигига бағишланган кўргазма ташкил этилди. Суратда: шу кутубхона советининг аъзоси, кекса большевик Ю. А. Бухавер (ўнгдан иккинчи) китобхонларни кўргазма материаллари билан таништирмоқда.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАТИЖАЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

„ЛУҚМОНИ ҲАКИМ“

Мана шу сарлавҳа билан газетамизнинг шу йил 17 март сонида босилган фельетонни эсланг-а. Унда Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Қора хитой поселкасидаги касалхона бош врачи О. Асрорхоновнингароқхўрлиги, бунинг натижасида касалхонада даволаш ва хўжалик ишлари ёмон аҳволга тушиб қолганлиги фош этилган эди.

Шу фельетон юзасидан текшириш ўтказган область соғлиқни сақлаш бўлимидан яқинда редакция жавоб олди. Унда айтилишича фельетонда баён этилган танқидий мулоҳазалар тасдиқланган. Асрорхонов бош врачлик вазифасидан бўшатилиб, участка касалхонасига оддий врач қилиб юборилган ҳамда касалхонада даволаш ва хўжалик ишларини яхшилаш учун конкрет тадбирлар белгиланган.

„ИНЖЕНЕРНИ КЎРГАН БОРМИ?“

Мана шу сарлавҳа билан газетамизнинг шу йил 22 май сонида босилган мақолада «Интернационал» колхозининг механизация бўйича инженери А. Г. Шек, трактор бригадасининг механиги И. М. Трубидцин ўртоқлар ўз вазифаларига масъулиятсизлик билан қараб келаётганликлари натижасида колхоз механизациядан тўғри ва унумли фойдаланмаётганлиги, бунинг орқасида айрим бригадаларда ғўза парвариши ёмон аҳволга тушиб қолганлиги, бригада бошлиқлари эса ҳеч ташвишланмай хотиржам юрганликлари танқид қилинган эди.

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармаси мақола юзасидан текшириш ўтказиб, унинг натижаларини колхозда кенгайтирилган очиқ партия йиғилишида муҳокама қилган. Йиғилишда газетанинг танқидий чиқиши тўғри деб топилиб, йўл қўйилган камчиликларни дарҳол бартараф қилиш тадбирлари белгиланган. Шундай жиддий хатоларга йўл қўйган А. Г. Шек, Трубидцин ҳамда бригадир Т. Афенов ўртоқларга виговор эълон қилинган.

ВАҚТ КУТИБ ТУРМАЙДИ

«Ўқувчиларнинг пухта билим олишларини таъминлаймиз» деган жанговар шиор остида ҳозирлик кўраётган мактабларда ҳозирнинг ўзидаёқ 1 сентябрга ҳамма нарса тахт қилиб қўйиляпти. Буни Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги бир қатор мактаблар мисолида кўриш мумкин.

Аммо қишлоқма-қишлоқ, колхозма-колхоз юрган киши бошқармадаги кўпгина мактабларда янги ўқув йилига тайёргарлик ҳануз қониқарсиз бораётганини ўз кўзи билан кўради. Бу ердаги кўпгина мактабларда қўшимча янги синфлар қуриш уёқда турсин, бор синфларни ремонтдан чиқаришга ҳам эътибор берилмаяпти. Ваҳоланки, бу йил ўтган йилгига қараганда биринчи синфда ўқийдиганларнинг сони ҳам ортади. Ўтган йили мактабларда 30 минг 231 ўқувчи таълим олган бўлса, бу йил уларнинг сони 33 мингдан ошади. Фақат 1-синфларга 4 минг 587 бола қабул қилинади.

Бошқармадаги «Интернационал» колхози 48-мактаб учун икки қаватли намунали мактаб биноси, Карл Маркс номли колхоз 18-мактабга устахона, Фрунзе номли колхоз 56-мактабга қўшимча равишда 6 та синф хонаси, Собир Раҳимов номли колхоз 57-мактаб учун янги 7 та дарсхона қуряпти. Агар ана шу қўшимча хоналар қурилиши тугалланса, мактабларда янги 150 дан ортиқ хона қурилиб фойдаланишга топширилган бўлади.

Афсуски, қўшимча бинолар қуриш, мавжудларини эса ремонтдан чиқариш иши ҳамон суст боряпти. Райондаги 97 та мактабнинг шу кунгача фақат бештасида ремонт ишлари тугаллангани фикримизнинг далилидир.

Шу нарса ачинарлики, кўпчилик мактабларнинг директорлари «янги ўқув йилига ҳали вақт эрта» деган нотўғри кайфиятда юрибдилар. 42, 83, 52, 5, 2-мактабларда ҳали ҳам ремонтга қўл урилмаганлиги ана шу зарарли кайфиятнинг оқибатидир. «Халқобод» комбинатидаги 7 та, «Коммунизм» колхозидаги мактабларнинг биронтасида ҳам ҳанузгача ремонт ишлари бошлангани йўқ.

Бу ўринда мактабларни оталиққа олган хўжалик ва ташкилот раҳбарлари ҳам айбдордирлар. Янги ўқув йилига тайёргарлик кўрилаётган айни долзарб кунларда улар қўл қовуштириб турибдилар.

Мактабларда ўқиш ва ўқитиш ишларини бир сменага кўчиришда уларни қўшимча бинолар билан таъминлаш катта роль ўйнайди. Ўтган йили кўпгина мактабларда бино етишмаслиги туфайли ўқиш икки сменада олиб борилган эди. Агар аҳвол шу тарзда давом этадиган бўлса, бу йил ҳам ўқишни икки сменада олиб боришга тўғри келади.

Вақт кутиб турмайди. Шундай экан, юқорида тилга олинган мактабларнинг директорлари хотиржамликка барҳам бериб, янги ўқув йилини намунали тайёргарлик билан кутиб олишлари керак.

К. ШУКУРОВА,
О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

РЕСПУБЛИКАЛАРАРО СЕМИНАР

Ўқув-тарбия ишлари савиясини ошириш мақсадида Тошкентда профессионал таълим ўқитувчилари ва мастерларининг республикалараро семинари ўтказилди. Кеча ўз ишини тамомлаган бу катта йиғинга Ўрта Осиё ва Жанубий Қозоғистондаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш билим юртлари ҳамда қишлоқ профессионал-техника билим юртларининг директорлари ва ўқитувчилари, профессионал-техника давлат комитетлари раҳбар ходимлари ва методистлар қатнашдилар.

Қишлоқ профессионал-техника билим юртларида ўқув-тарбия ишлари савиясини тағин ҳам ошириш семинар кун тартибидаги асосий масалалардан бири бўлди. Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг профессионал-техника таълими бўйича Давлат комитети раисининг ўринбосари В. П. Иванов «Партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида кўрган тадбирлари ва қишлоқ профессионал таълими йўли билан механизатор кадрлар тайёрлаш масаласи» деган темада доклад қилди.

Ўн кун давом этган республикалараро семинар профессионал таълими ўқитувчилари ва мастерларига ўқитиш маҳоратини ошириш борасида бой тажрибалар билан ўртоқлашиш имконини берди.

А. АКБАРОВ.

ИЖОД ВА МЕҲНАТ

(ҲАВАСКОР ШОИРЛАРНИНГ ШЕЪРЛАРИГА ОБЗОР)

Шеър шоир ҳаётининг мазмуни, бойлиги ва бисотидир. Шоир қайғуси ва қувончини, юракдаги сурури ва дардини, ҳаётдан олган хилма-хил таассуротларини шеърий тил билан ифода этиб ўз ўқувчисига узатади.

Шоирнинг ҳаётга лоқайд қарашга ҳаққи йўқ. У замоннинг қулоғи, истиқболнинг кўзи бўлмоғи керак. Ўрўй бераётган барча янгиликларни тез илғаб олиб, унга ўз муносабатини билдиргандагина чинакам шоир бўлиши мумкин.

Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, совет ёзувчилари ва шоирлари замон тақозо қилган гапларни куйлайдилар, бўлажак воқеаларни олдиндан англаб, ўша воқеаларга ҳамоҳанг бўлувчи ғояларни ифода этиш иштиёқида қаламларини тарашлайдилар.

Шоирларимиз чўлга ҳужум бошлаган азаматларнинг жасоратини, фазогирларнинг ғалабасини, пахтакорларнинг меҳнатда эришган муваффақиятини қайнаб-қайнаб тараннум этмоқдалар. Турмушимиздаги бу воқеаларга ҳаваскор шоирларимиз ҳам бевосита ўз муносабатларини билдираётганликлари кишини янада мамнун этади. Редакция ҳар куни ўнлаб ҳаваскорлардан шеърлар олади. Улар орасида анча ўқимишли, пухта шеърлар ижод этувчи ёшлар ҳам топилади. Ана шундай қобилиятли ёшлардан бири сирдарёлик **Саттор Субонқулов**дир. У «Ҳаёт ишқи» деб номланувчи шеърида ёзади:

Ҳаёт, ўзинг тенгсиз ҳазина,
Қўшиқларим жон олар сендан,
Ром этасан мудом ўзингга
Қалбим тори куй чолар сендан.
Ишқинг билан тепар юрагим,
Сени куйлаш орзу-тилагим.

Ҳаваскор автор ўз туйғуларини бир қадар равон ва бадиий тарзда ифода этади. С. Субонқуловнинг «Чўпон қизга!» шеърида ҳам юқоридагидек мусиқийликни, равонликни учратамиз.

Ҳаваскор шоирлардан **Н. Мадаминов**нинг (Оққўрғон) «Сенинг мафтунингман», «Сувчи қиз», **Т. Маматов**нинг «Валя учганда», **О. Асроев**нинг «Қишлоқ қизлари», **Т. Жуманов**нинг (Олмалиқ) «Эсларлар эслагандай...», «Шу сафга қўшилиб босаман қадами», «Оловли ер президентига», **Р. Турдиева**нинг (Тошкент) «Офарин!», **Х. Жўраев**нинг «Фазогир қизга», **С. Салоҳиддинов**нинг «Йўлига қалби чироқ» сарлавҳали шеърлари ҳақида ҳам анча илиқ гапларни айтиш мумкин.

Бироқ ҳаваскор шоирлар юбораётган барча шеърларни ҳам муваффақиятли чиққан деб айтиш қийин. Бу шеърларда янги фикр кўринмайди. Авторлар бадиий воситалар: ташбиҳ ва мажоздан, муболаға ва истиорадан, бошқа поэтик приёмларнинг бирортасидан фойдаланмайдилар. Кўринишдан, бундай авторлар «шеърда қофия ва ҳижолар изчиллиги бўлса бас» деб ўйлайдилар ҳамда бир ўтиришда битта шеърни ёзиб ташлайдилар. Натижада ҳис қилинмасдан, чуқур мушоҳадага бормасдан ёзилган шеър ниҳоятда бўш ва саёз чиқади.

Бундай ўрта-миёна шеърлар қаторига тошкентлик **В. Сайдиев**нинг «Шаҳрим», «Имтиҳон», **А. Тўлаганов**нинг «Она ерим», **М. Холдавов**нинг «Ленин келар севган элига», «Пахтакор»га, бекободлик **Ҳ. Отақулов**нинг «Ҳаёт боғи», «Сувчи» сарлавҳали шеърларини ва ТошДУ студенти **М. Туропов**нинг туюқ ва эпиграммаларини қўшиш мумкин.

Қўлимизда яна бир даста шеър бор. Бу шеърларнинг муаллифлари севги-муҳаббат темасида машқ қилишга журъат этганлар. Бу яхши. Ўз юрти ҳақида, ўз эли ҳақида, кўклам ҳақида шеър ёзмаган шоир бўлмаганидек, севги темасида ҳам шеър ёзмаган шоир йўқдир. Зеро ишқни ҳар бир шоир ўзига хос услубда, ўз фикри билан талқин қилади.

Биз ҳаваскор шоирларни севги темасида шеър ёзганларини табриклаймиз. Аммо уларнинг социалистик воқелигимиздан узоқ бўлган, ёрнинг сиртқи гўзаллигини кўкларга кўтариб мақтаган, севгилисига қараб «ўлдим-куйдим» қабилидаги гапларни айтиб тизган мисраларини ҳақли равишда танқид қиламиз. Чунки талаби ва диди юксак бўлган поэзия ихлосмандларимиз бундай қуруқ оҳ-воҳлардан бирор маънавий озиқ ололмайдилар. Бошловчи шоирлар **Э. Турсунов**нинг (Оққўрғон) «Пахтакор қизга», «Колхозчиман», **Э. Хўжаев**нинг (Ховос) «Қандай бўларкин», **Ҳ. Каримов**нинг (Ўрта Чирчиқ) «Кимни севасан», **М. Ҳасанов**нинг (Тошкент) «Кошки эди», **Н. Жўрабоев**нинг «Табиат қучоғида», **М. Назирбоев**нинг (Юқори Чирчиқ) «Қачон келасан?» **Ҳ. Шарипов**нинг (Туркманистон ССР) «Севишганлар», **Ю. Маҳкамов**нинг (Ленинобод) «Анҳор бўйида», «Тонг ҳиди», **Қ. Собиров**нинг (Янгийўл) «Соф севгинг-ла бўлгин бахтиёр», «Гулхат», **Р. Юнусалиев**нинг «меҳримни қўйдим» сарлавҳали шеърлари юқоридаги фикримизнинг ёрқин далилидир.

Яна шундай турдаги ҳаваскорлар ҳам борки, улар ҳали шеър ёзиш техникасини мукаммал эгаллаб олмай туриб, адабиёт назарияси билан яхши таниш бўлмай туриб «шеър» ёзишга киришадилар. Шу ўринда бир мисол кўрайлик. Оққўрғонлик **Х. Тошхўжаев** «Сенга, эй Ватан» сарлавҳали шеър ёзибди. Унда шундай мисралар бор:

Эй азиз Ватан
Сенга фидо бўлсин жон.
Қўйнингда бахтли эл.
Сенга атаб ёзай шеър...

Кўриниб турибдики, бу мисралар поэзиядан анча йироқ.

Сирдарё область Гулистон районлик **Н. Маллабоев**нинг «Янги ерга», «Янгра рубобим», «Мафтунман сенга ҳаёт», **А. Сидиқов**нинг «Ленин», **З. Расулов**нинг «Турсуной», ўртачирчиқлик **Е. Тешабоев**нинг «Дўстларимга», «Ленин отам», бекободлик **М. Нурмуҳамедов**нинг «Мард бўлай десанг» «Офарин довюрак қиз», **Қ. Сайдинохунов**нинг «Ватаним», тошкентлик **К. Ботиров**нинг «Валя» **Н. Саидов**нинг «Ваъда ва беғамлик», **Н. Исаев**нинг «Олма боғида» сарлавҳали шеърлари ҳам поэзиядан узоқ гаплардан иборат бўлиб қолган. Бу ўртоқлар биринчи галда шеър ёзишнинг қонун-қоидаларини билиб олишлари керак.

Маълумки, шеър шоирнинг келажакка қолдирадиган қимматбаҳо туҳфасидир. Шунинг учун уни автор юрак қўри ва пешона тери билан ёзмоғи зарур. Бунга фақат меҳнат билан, тинимсиз равишда ўқиш-ўрганиш билан, ҳаётнинг ичига чуқур кириб бориш билан эришмоқ мумкин. М. Горький айтганидек, ижод қилиш учун тўқсон тўққиз процент меҳнат сарфлаш керак.

ГАЗЕТХОНЛАРГА ХАБАР ҚИЛАМИЗ

Сағбон кўча Сариқ-Су пр. 76-уйда яшовчи Зокиров Хабибуллага.

Сизнинг «Боши ва охири яхши, ўртаси чатоқ проезд» сарлавҳали танқидий хабарингиз текшириш учун Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ободончилик бошқармасига юборилган эди. Бошқарма бошлиғи ўртоқ Ш. Исломовдан редакция қуйидаги жавобни олди: «Ҳозирда Сариқ-Су кўчасининг асосий серқатнов жойлари ремонт қилиняпти. Қолган қисмига IV кварталнинг охирида, ёки 1964 йилнинг I кварталида асфальт ёткизилади».

Чирчиқ. Шаҳарнинг Советская кўчасидаги 27-уйда «За здоровий бить» номли деворий газета мунтазам чиқиб туради. Коммунистлардан пенсионер М. Кузнецов ва «Ўзбекхиммаш» заводининг шофери В. Семёновлар ташаббуси билан ташкил этилган бу газетада ана шу уйдаги қилинаётган катта тарбиявий ишлар ёритиб борилади. Суратда: шу 27-уйда истиқомат қилувчилар газетанинг навбатдаги янги сонини кўздан кечиришмоқда.

О. Леван фотоси.

ҲОЗИРГИ ГУЛ, КЎСАК—КУЗДАГИ НАҚД ҲОСИЛ!

ШУ КУННИНГ ВАЗИФАЛАРИ

Пахтакор ўртоқ! Ғўзанинг мўл ҳосил тугишига тўла имкон берадиган энг ғанимат кунлар тобора ўтиб бормоқда. Шундай экан, ғайратни бўшаштирмасдан ҳар бир туп ғўзага меҳрингни қўй, уни ардоқлаб ўстир.

Ҳозир ҳар бир томчи сувнинг қадрига етиб, пайкалларни кўнгилдагидай суғорсанг, ютуқ сеники. Агар сувни исроф қиладиган бўлсанг, суғоришни кечиктириб юборсанг кузга бориб панд еб қоласан.

Ғўза қатор ораларини обитобида юмшатишни сира унутмаслик лозим. Агар ҳозир бегона ўтларни таг-томири билан суғириб ташласангиз, кузакда машиналар унумли ишлайди. Ўсимлик зараркунандаларини битта қўймай қириб ташланг!

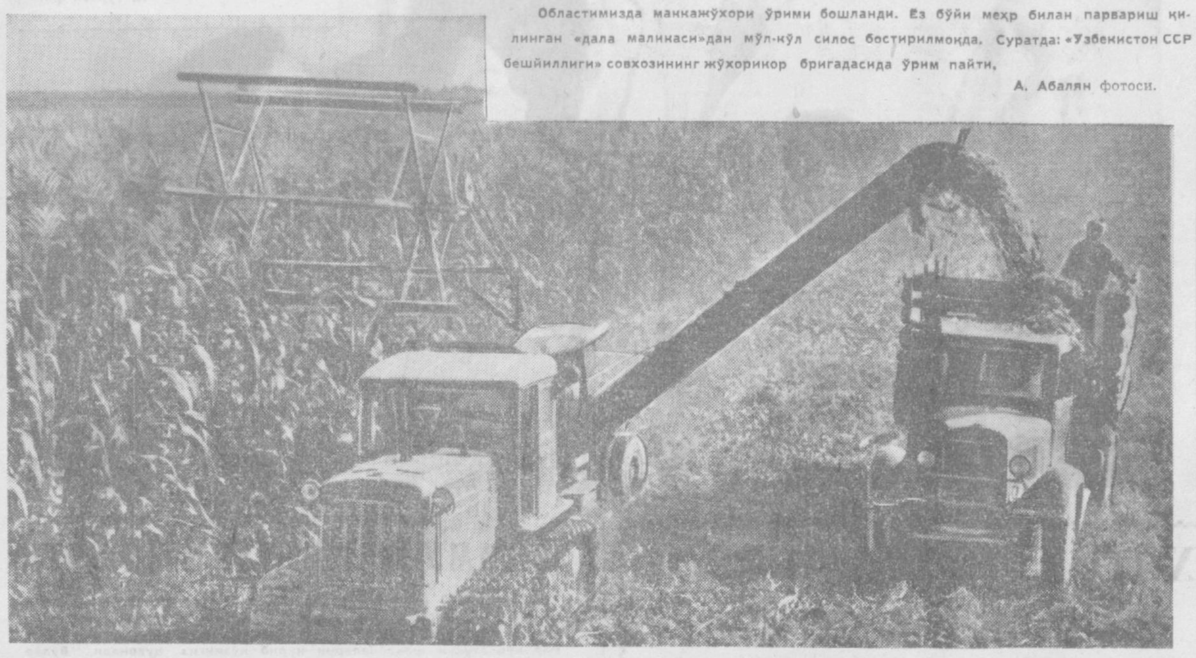

Областимизда маккажўхори ўрими бошланди. Ел бўйи меҳр билан парвариш қилинган «дала маликаси»дан мўл-кўл силос бостирилмоқда. Суратда: «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозининг жўхорикор бригадасида ўрим пайти.

А. Абалян фотоси.

СУВЧИ—ҲАЛ ҚИЛУВЧИ

Хўжалигимиз пахтакорлари олдида бу йил шарафли вазифа турибди. Пахта ҳосилдорлигини оширишда кескин бурилиш ясашимиз лозим. Ўтган йили пахтакорларимиз халқ олдида қарздор бўлиб қолишди, план бажарилмади. Гектаридан атиги 19,5 центнердан пахта топширилди.

— Ўтган йилги доғни ювамиз!—Азамат пахтакорларимиз ишга ана шу аҳд билан киришганлар. Бу олижаноб ўй-фикр ҳозир ҳар бир деҳқонга ғайрат-шижоат бахш этмоқда.

Кўкламда 1623 гектар майдонга 60х50, 50х50 схемасида чигит экканмиз. Табиий қийинчиликларни мардларча енгиб, гектарларда, кўчатнинг нормал қалинликда бўлишига эришдик.

Ҳолва деган билан оғиз чучимас, дейдилар. Бемеҳнат мўл-кўл ҳосил етиштириш ҳам амри-маҳол. Буни колхозимизнинг ҳар бир аъзоси жуда яхши билади. Шунинг учун ҳам ватанпарвар пахтакорларимиз енг шимариб, астойдил ғайрат билан меҳнат қилишяпти. Меҳр билан парваришланаётган ғўзаларимиз кун сайин шона, гул, кўсагини кўпайтиряпти.

Ҳозир асат, ишнинг кўзини билган деҳқон ғўзасини ҳосил элементлари билан ясатади. Хўжалигимиз пахтакорлари худди шундай қилмоқдалар. Далаларамизда меҳнат сурхондарёликлар Мурожаати асосида ташкил этилган.

Ҳосил тўплаш ойи — июль бошланганда биз барча майдондаги ғўзаларимизни икки марта комплекс парваришдан чиқаришни планлаштирган эдик. Ишимизни ана шу режа асосида ташкил этдик. Механизаторлар билан сувчиларнинг иш нормаларини қайта кўриб чиқдик, уларнинг серунум меҳнат қилишлари учун барча қулайликларни яратиб бердик. Негаки бундан буён ҳосилнинг тақдири ана шу азаматларнинг қўлида.

Хуллас, ҳозир сувнинг қадри ошди. Шунинг учун ҳам колхозимизда сурхондарёлик пахтакорлар Мурожаатидан кейин ғўзани суғоришда янги тартиб жорий қилинди. Илгарилари ҳаммаси бўлиб 90 киши сувчилик қиларди. Мурожаатдан кейин сувчилар сафига яна 20 кишини қўшдик. Бу азаматларнинг ҳаммаси ҳам моҳир пахтакорлар, ҳосил тақдири учун жон куйдирадиган кишилар.

Мусобақадош қозоқ пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси аъзолари далаларимизда бўлганларида ишимиздан унчалик ранжимасаларда, ғўзани якка эгатлаб суғоришни маслаҳат берган эдилар. Пахта майдонимизнинг 1210 гектари қир ердан иборат. Бу пайкаллардаги ғўзаларни дастлабки сувдан буён якка эгатлаб суғормоқдамиз. Аммо, 400 гектардан кўпроқ ердаги ўсимлик тўқай зонага жойлашгани учун 2-сувни ҳам эгат оралатиб тараган эдик. Эндиликда барча майдондаги ғўзаларимиз якка эгатлар орқали сув ичяпти.

Маълумки, сувчиларнинг унумли меҳнат қилиши — уларга дурустроқ маданий-маиший шароит яратилишига кўп жиҳатдан боғлиқ. Юқорида айтганимиздек сувчиларга иш нормаси белгилашни қайта кўриб чиқдик. Норма тунги сменада бир киши учун 0,6 гектар, кундузги смена учун эса 1 гектар қилиб белгиланди. Авваллари бундан кўпроқ эди. Бироқ биз нормани камайтирганимизда иш ҳақини ўзгаришсиз қолдирдик. Аксинча, илгари тунда 1 гектар ердаги ғўзани суғорган киши 3 сўм ҳақ олса, ҳозир шунча пулни 0,6 гектарга олади.

Биз сувчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида ишнинг сифатини баҳолашга ҳам жиддий эътибор беряпмиз. Масалан, ҳосилга ҳосил қўшиш давомида барча пайкалларга сув тарашда юқори сифатга эришса, ҳосил тугунчаларининг тўкилишига йўл қўймаса, бу сувчига иш ҳақининг 10 проценти қўшиб берилади. Борди-ю, бунинг тескариси бўлса, иш ҳақининг шунча қисми қирқилади.

Сувчиларнинг унумли ишлашларини таъминлаш мақсадида иссиқ овқат ташкил этганмиз, асал берамиз, кийим-кечаклар билан таъминлаганмиз. Планлаштирилган барча тадбирларни амалга ошириш учун ишлаб чиқариш молия планида белгиланганидан 3860 сўм маблағ қўшимча сарфланади.

Ҳосил кўпчиликнинг меҳнати билан бунёд бўлади. Колхозимизда ўз ишининг моҳир усталари — миришкор сувчилар кўпчиликни ташкил этади. Хусанбой Каримов, Соат Эргашев, Мусурмонқул Йўлдошев, Холдорбой Пўлатов ўртоқлар сингари миришкор сувчиларнинг номини пахтакорларимиз ҳурмат билан тилга оладилар. Улар тараган пайкаллардаги ғўзалар кўлламайди ҳам, чўлламайди ҳам. Бирдай қониб сув ичади.

Правлениедан бириктилган активлар юз берган камчиликларни ўз ўрнида тугатишга ёрдам берадилар. Яқинда ўртоқ Ҳ. Мирзаалиев бошлиқ бригадада чанқаган ғўзага сув қўйилмаётганлиги аниқланди. Бригадирга дарҳол уларнинг олдини олиш уқтирилди.

Пахтага анча-мунча меҳнат сарфладик. Ҳозир меваси кўзга ташланиб қолди.

Карим ЭГАМБЕРДИЕВ,
Оққўрғон, «Ленинобод» колхозининг раиси.

ПАРТКОМ БОНГ УРМОҚДА

„Пискент" да аҳвол чатоқ ❊ ***Турғуновдан тер чиқди***

❊ Мирқобилов нега қизарди ❊ Тадбирлар белгиланди,

Бўкалик пахтакорларнинг олдида бу йил улкан, лекин реал вазифа турибди. Улар бошқарма бўйича она-Ватанга камида 62 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан юксак мажбурият олганлар.

Хўш, бошқарма пахтакорлари ваъдага вафо қилиш учун қандай ишлашяпти? Далаларда ғўза парваришининг бориши қанақа? Сурхондарёликлар чақириғи асосида нималар қилишмоқда?

Бошқарманинг кўпгина хўжаликларида дала меҳнаткашлари жонбозлик кўрсатиб ишлаб, мажбуриятга яраша ҳосил етиштирмоқдалар. Охунбобоев, Ильич, Мичурин, Тельман номли колхозларда бўлсангиз, барқ уриб ривожланаётган ғўзаларни, улардаги шиғашиға ҳосил нишоналарини кўрасиз, кўзингиз қувнайди, дилингиз яйрайди. Ҳар туп ғўзани талабига қараб озиқлантириб, эҳтиёжига қараб вақтида обн-ҳаёт оқизилаётганлиги, муддатида сифатли культивация қилинаётганлиги туфайли бу колхозларнинг бир қатор бригадаларида мўлжалдаги қалинликда кўчат сақланиб қолинган, мажбуриятга яраша ҳосил тўпланаяпти.

Лекин умуман олганда бошқарма бўйича ғўза парваришининг боришида қатор камчиликлар мавжуд. Бошқарма партия комитети, ишлаб чиқариш бошқармаси ва партия-давлат контроли комитети томонидан тузилган комиссия аъзолари бир неча кун давомида айрим хўжаликларда бўлиб, ҳосил тўплашнинг боришини текширдилар. Бу соҳада қатор нуқсонлар аниқланди.

...Бошқарма партия комитетининг каттагина мажлислар зали кишилар билан тўлган. Партком бюросининг кенгайтирилган мажлиси бораяпти.

Ишлаб чиқариш бошқармаси партия-давлат контроли комитетининг раиси ўртоқ Мадалиев «Пискент» совхозида олиб борилган текшириш якунларини сўзлаб бермоқда:

—Совхознинг 6207 гектар майдонида «оқ олтин» етиштирилмоқда, — дейди у. — Кўпгина бўлимларда ғўза парваришининг аҳволи яхши. Айниқса ўртоқ Шехов бошқараётган биринчи ва ўртоқ Ҳайдаров раҳбарлигидаги иккинчи, шунингдек бешинчи бўлимларда, 4-бўлимнинг кўпчилик бригадаларида ғўзалар нормал ривожланаяпти. Культивация ва озиқлантириш тўғри ташкил этилганлиги сабабли бу жойларда ҳар туп ғўзада 4-6 тадан кўсак бор.

Лекин совхознинг бошқа бўлим ва бригадаларида ҳосил тўплаш қониқарсиз олиб борилаяпти. 3-бўлимнинг (бошқарувчиси Шаталин, партия ташкилотининг секретари Турғонбеков ўртоқлар) пайкалларидаги ғўзалар ривожланишдан орқада қолмоқда. Сабаби, парвариш ниҳоят даражада суст. Бу ерда ўзибўларчилик кайфияти ҳукмрон. Айниқса 7-бригадада аҳвол ёмон. Далада ўт кўп. Суғориш яхши ташкил этилмаган.

6-бўлим (бошқарувчиси Аббосов, партия ташкилотининг секретари Киранов ўртоқлар)га қарашли 4 ва 10-бригадалардаги аҳвол кишини ташвишлантирмай иложи йўқ. Бу бригадаларда ўтга қарши кураш суст, озиқлантириш кечиккан, оқибатда ғўзалар ривождан қолиб, ғанимат кунлар ўтиб бораяпти-ку, ҳосил бой берилмоқда. 4-бўлимга қарашли 1-бригаданинг 100 гектар пахта майдони бор. Шу кеча-кундузда унинг 60 гектарида ғўзани ўт босган. Нега? Шу майдон суғорилгандан кейин 27 кун ўтди. Бироқ культивация қилинмади!

Совхоз шундай аҳволга тушиб қолганига сабаб нима? Совхоз директори Кисилев, партия ташкилотининг секретари Ғозиев ўртоқлар ишчиларни, бутун куч ва воситаларни ҳосил тақдири ҳал бўладиган шу долзарб кунларда ғўза парваришига сафарбар этмаганлар.

Совхозда 800 гектар майдондаги ғўза суст ривожланаяпти. Бу ғўзаларнинг 500 гектари чанқаб турибди. Ишчи кучи ҳам, сув ҳам, техника ҳам етарли. Иллат шундаки, бу хўжаликда ишчиларнинг ҳаммаси дала ишларига жалб этилмаган. Совхоз ҳар куни 8 кубометр сув олаяпти. Шунча миқдордаги сув 610 гектар ерни суғоришга етади. Лекин атиги 320 гектар суғорилаяпти. Бошқача қилиб айтганда хўжаликда суғориш коэффициенти 0,54 процентни ташкил этади. Ғўзани тунда суғориш яхши йўлга қўйилмаган. Сувчиларнинг иши назорат қилинмайди.

— Калинин номли колхозда,— дейди шу хўжаликда олиб борилган текшириш натижалари ҳақида ахборот бераётган бошқарма бош агрономи ўртоқ Содиқов, — 1160 гектар ерда ғўза парвариш қилинмоқда. Алиқулов ва Абдукаримов ўртоқлар раҳбарлигидаги 3 ва 5-бригадаларда мўл-кўл «оқ олтин» етиштириш учун ростмана кураш бормоқда. Лекин бошқа бригадаларда ҳам аҳволни шундай деб бўлмайди. Ҳозир колхоз бўйича 350 гектар майдондаги ғўза ривождан орқада қолган. Колхозда сувдан тежаб-тергаб фойдаланишмаяпти. Хўжалик пландаги 1,6 кубометр ўрнига 2 кубометр сув олмоқда. Лекин суғориш коэффициенти 50 процентдан ошмайди. Ғўзани кечаси суғориш ёмон ташкил этилган. Кўпгина пайкалларда ғўзалар чанқаб ётибди.

«Ленинобод» колхози бошқарманинг сертармоқли хўжаликларидан бири. Колхоз бу йил давлатга пилла, ғалла сотиш планларини бажарди. Кўпгина майдонларда жўхори, полиз экинлари, шоли ва бошқа экинлар етиштирилмоқда. Лекин хўжалик асосий даромадни пахтадан олади. Колхоз бу йил 780 гектар ердан 1400 тонна «оқ олтин» олиши лозим. Бироқ мажбуриятни бажариш йўлида ҳали астойдил иш кўринмайди. Ғўзага агротехника талаблари даражасида ишлов берилаётгани йўқ.

Ражаб ака Нурматов бошлиқ 3-бригадани олиб кўрайлик. Бу бригада даласи ола, яяна ва дукка. Ғўзага ишлов бериш кўнгилдагидек ташкил этилмаган. Айрим пайкалларни ўргимчаккана босган. Бригада етарли миқдорда сув билан таъминланаётганлигига қарамай ҳар куни атиги 1—2 гектар ер суғорилаяпти, холос.

Колхозда шарбат оқизилмаётир. Бир қанча майдонлардаги ғўзалар ҳалигача иккинчи сувдан чиқмаган. Техника ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу йил колхоз бўйича 400 тонна пахта машинада терилиши керак. Иккита пахта териш машинасидан биттаси мутлоқ ишга яроқсиз ҳолда. Плуг, курак чувиш машинаси сингари 2 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик техникаси ҳар қаерда сочилиб, занглаб ётибди.

Гал ғўза парваришида судралаётган «тошбақақадам» раҳбарларга келди. Улар рўй берган аҳвол юзасидан бюрога ахборот бердилар. Минбарга чиққан Шаталин, Турғонбеков, Кисилев ўртоқлар мавжуд аҳволни яхшилаш юзасидан бирор конкрет иш қилаётганликлари ҳақида лом-мим демадилар. Арзимаган баҳоналар билан камчиликларини хас-пўштлаб ўтишга ҳаракат қилдилар.

Мана, минбарда Калинин номли колхоз раиси ўртоқ Турғунов:

— Баҳорда 9-бригада ерларини сел олган эди. Шундан бери ўзини ўнглайолмаётир,— деди у.

Бошқарма партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Ражабов шундай луқма ташлайди:

— 3-бригаданинг ерларини-чи?

— У ерларни ҳам сел олган эди.

— Ундай бўлса, нега 3-бригада пешқадам-у, 9-бригада орқада қолаяпти?

— ...

Раисни тер босди. Ҳижолатдан ўзини қўйгани жой тополмади.

Партия ташкилоти секретари ўртоқ Мирқобилов ҳам бўлмағур сабаблар келтиришга уринди.

— Колхозда ишчи кучидан, сув, техникадан унумли фойдаланилмаётганига қандай баҳо бериш мумкин?

Мирқобилов шолғомдек қизариб кетди.

Тошкент қишлоқ область партия комитетининг секретари ва партия-давлат контроли комитетининг раиси ўртоқ Ж. Маликов сўзга чиқиб, бошқармадаги аҳволни кенг анализ қилиб берди. Пахтакорлар олдида шу кеча-кундузда турган энг муҳим вазифаларни бирма-бир кўрсатиб ўтди.

Бюро Кисилев, Ғозиев ўртоқларни ғўза парваришида йўл қўйган камчиликлари учун огоҳлантирди. Турғунов, Мирқобилов ҳамда Калинин номли колхоз агрономи Зокиров ўртоқларга қаттиқ виговор берилди. Бюро мазкур хўжаликларда рўй берган аҳволни яхшилаш мақсадида ўша жойларни вақтинча қўшимча мутахассислар билан таъминлаш ҳақида қарор қабул қилди. Қолоқ бўлим, бригадаларга ёрдам кўрсатишнинг конкрет йўлларини белгилади.

Т. МИРҲОДИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

МАҚСАДИМИЗ КАТТА

Звеномиз аъзолари Сурхондарё область пахтакорларининг Мурожаатини ўқигач, беҳад руҳланиб кетишди. Унда кишининг юрагига бориб етадиган сермазмун гаплар айтилипти: **«Пахта — бизнинг ҳаётимиз, қалбимиз. Бизнинг пахтадан кўра масъулиятлироқ вазифамиз, жиддийроқ ишимиз, ундан каттароқ ташвишимиз йўқ.** «Дарҳақиқат шундай. Пахтакорман деган ҳарбир деҳқон пахтани севиши, мўл «оқ олтин» хирмонини кўзлаб иш юритиши зарур.

Бизнинг звеномиз деҳқонлари ана шундай қилмоқдалар. Ўтган йили ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 47 центнердан ҳосил кўтариб, зиммамизга олган социалистик мажбуриятни анча ортиғи билан бажарган эдик. Бу йил пахтакорларимиз ўз олдиларига 50 центнерни мақсад қилиб қўйишди.

Ҳарбир куни, ҳарбир соати, ҳар бир дақиқаси мўл ҳосилнинг тақдирини ҳал қиладиган ҳозирги пайтда биз ғўзани бутун куч-ғайратимиз, идрокимиз, садоқатимизни ишга солиб парвариш қилаяпмиз. Ҳозирга қадар ҳар туп ниҳолда 20-25 тадан шона, гул ва тўқ кўсак тўпладик.

Биз сурхондарёликлар Мурожаатига амалий иш билан жавоб беришга қатъий аҳд қилдик.

Мадали МАНИЁЗОВ
Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги Куйбишев номли колхознинг звено бошлиғи.

ДАЛА КУНДАЛИГИ

ҚОЛОҚ ҒЎЗАГА ЭЪТИБОР!

Ҳозир барча майдонларда ғўза ёппасига кўсаклайбошлади. Бир сўз билан айтганда деҳқоннинг кечани-кеча, кундузни кундуз демай ишлайдиган, тер тўкадиган вақти етиб келди. Агар шу долзарб кунларда у ёки бу агротехника тадбирларини амалга оширишда сал бўлса-да эътиборсизликка йўл қўйилса — ғўзани чанқатиб қўйсак ёки қатор ораларидаги тупроқдан нам қочиб қолса, эрта баҳордан буён қилган меҳнат зое кетади. Ғўза ҳосил элементларини тўкиб юборади. Демак, шундай экан, ғўза парваришини сира бўшаштирмаслик лозим.

Ҳар бир карта, ҳар бир участканинг тупроқ шароитини ҳисобга олган ҳолда иш юритайлик. Ҳаммамизга маълумки, бу йил об-ҳаво анча ноқулай келганлиги туфайли чигит барча майдонларда бир текис унмади: қаттиқ ёғингарчиликдан кейин кўпгина майдонларга қайта чигит экилди. Ана шу экилган чигитлар кечки бўлиб униб чиқди. Демоқчимизки, ҳозирги кунда суғориш, культивация, озиқлантиришни бир-бирига боғлаб олиб борар эканмиз, ғўзаси ўсишдан қолган майдонларга алоҳида эътибор бериш керак. Миришкор деҳқонлар бошлиқ бўлган бригадалар, звенолар ишни худди ана шу усулда ташкил қилмоқдалар. Уларнинг далаларида ўсишдан қолган ғўзалар қўшимча озиқлантирилмоқда, маҳаллий ўғит шарбат қилиб оқизилаётир, Шунинг учун ҳам қолоқ ғўзалар ҳозирги пайтда яхши ғўзаларга етказиб олинган. Янгийўлдаги «Коммунизм», «Ленинизм» колхозларининг пешқадам бригадаларида олиб борилаётган ишлар бунга мисол бўлаолади.

Лекин очиғини айтиш керакки, Бўка, Оққўрғон, Бекобод бошқармаларидаги бир қатор хўжаликларда ана шунга эътибор берилмаётир. Уларда ўтга қарши кураш яхши ташкил этилмагани, суғориш кечиктириб юборилаётгани устига қолоқ ғўзалар алоҳида парвариш қилинмаяпти. Бунга чек қўйиш керак!

Сурхондарёлик пахтакорларнинг Мурожаатида бундай дейилади: «Ғўзаси ривожланишдан жуда орқада қолаётган участкаларни аниқлаймиз, бу участкалар доимо, ҳар соат ва ҳар минутда диққат-эътиборимизда бўлади. Ғўзасининг авжи паст участкаларни энг тажрибали пахтакорларга бириктиб қўямиз, июль ойи мобайнида ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликни тугатамиз.

Юрагида ўти, билагида қуввати бор бўлган ҳар бир пахтакорга, ҳар бир қишлоқ меҳнаткашига тегишлидир бу жанговар гаплар.

Ҳар бир колхоз, ҳар бир совхозда ишни сурхондарёлик пахтакорларнинг Мурожаати асосида ташкил этайлик. Агрономлар, бригада бошлиқлари, звено бошлиқлари қолоқ участкалардаги ғўзаларнинг парвариш қилинишини шахсан кузатиб боришлари ва бу ғўзаларни яхши ғўзаларга етказиб олиш учун ҳамма чораларни кўришлари зарур.

Ҳосилнинг тақдири шу кеча-кундузда ҳал қилинмоқда. Ҳар бир кун, ҳар бир соат ғанимат.

ЎЖАР БРИГАДИР

Мажлисда ўртоқ Қорабой Сиддиқов ўз бригадаси шаънига айтилган тўғри танқидни тан олмади. Бунинг ўрнига турли-туман важларни саржин қилиб тахлаб ташлади. Ким гапирса у тикка туриб олишгундай кўринарди. Аммо ҳозир бригадада олиб борилаётган иш ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олиш даражасида эмаслиги равшан.

Сиддиқов колхоз новаторлари ва район комиссияси томонидан текширилганда кўрсатилган камчиликларга ҳам иқрор бўлмади: «деҳқончилик-да» «бўлар иш бўпти» деб қайсарлик билан тескари жавоб берди. «Комиссиялар келавериб ўз ҳолимизга қўйишмаяпти, режаларимизни бузиб юборишяпти» деди у.

Хўш, Сиддиқов ўз ишини ҳақиқатан ҳам қойил қилаяптими, унинг ишида сира камчилик йўқми, текширган комиссиялар чиндан ҳам унинг бемалол ишлаши учун ҳалақит бериб режасини бузиб юбораяптими?

Гап мана бундай: бригаданинг 7 гектар ердаги ғўзаси ёппасига шона ташлай бошлаган, ўсимликларнинг учида бир-иккитадан гул қолган, холос. Суғорилган ерларда сув тез оқизилганидан эгатларнинг орасини сув ювиб кетган, ғўза таглари яхши захламаган. Баъзи эгатлар сувдан кейин вақтида культивация қилинмагани учун оқариб-ёрилиб ётипти. 3 гектар ердаги ғўзани от билан культивация қилиш мумкин бўлса ҳам бунга қўл урилмаган. Қиядаги 5 гектар ғўзани ўт босиб ётипти. Бир картадаги ғўза фақат теппасидан ҳосилга кирган. Унинг олди олиниб ўз вақтида қўшимча ишлов берилмаган. Келган новаторлар, район комиссияси карта-ма-карта юриб шу каби кўп камчиликларни Сиддиқовнинг кўзига кўрсатдилар.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Киров номли колхозда Сиддиқов каби ўзини иш билармaнд ҳисоблаб ғўза парваришида жиддий камчиликларга йўл қўяётган бригада бошлиқлари ягона эмас.

Колхоз далаларини айланиб кўрсангиз қатор камчиликлар дарҳол кўзга ташланади. 4-бригадада ўт босган ерлар бор. 780 гектар ердаги ғўзанинг деярли ярми ёш, 20 июлгача ҳар туп ғўзада тўпланган кўсак ўрта ҳисобда бир яримтадан ошмайди. Кўчат қалин, кейин ўсиб чиққан бачкилари олиб ташланмаган (7-бригадада). Культивация сифатсиз ўтказилган (5-бригадада). Айрим карталарда ғўза ёппасига шона ташлай бошлаган (4-бригадада). Меҳнат интизоми бўшашиб кетган. 3-бригадада 93 кишидан 20 киши ўрнига ёш болалар ишлашиб юришибди. Катталар эса ўзларининг шахсий ишлари билан банд. Усмонов бошлиқ 2-бригада табелчиси кимнинг қанча ишлаганини билмайди.

Ўртоқ Чунонов бошлиқ бригадада ишлаб турган трактор карта четларидаги ғўзани пайхон қилиб кетаяпти. Ғаффоров бошлиқ бригадада ҳатто тракторчининг ўзи ғўзани неча марта культивация қилганини билмайди. Бу бригадада 6—7 гектар ердаги ғўза 2 тадан гул чиқаргач, ўсишдан тўхтаб қолди. 20 туп ғўзани санасангиз ундаги кўсак 16 донадан ошмайди. Бригаданинг энг яхши дейилган картасидаги 20 туп ғўзани кўздан кечирганда тўпланган кўсак 24 донадан ошмади.

8-бригаданинг 60 гектар ғўзасидан 11 гектари ўсишдан орқада қолган. Беш гектар ердаги ғўза чанқаб ётипти.

Ҳатта колхозда ғўзани чанқатиб қўйишдан кўра, ортиқча суғориб уни ғовлатиб юборишаяпти. Ғўзанинг бўйига, баргига қараб баҳо берган киши катта хато қилади. Чунки пайкал оралаб кўсак санасангиз хафсалангиз пир бўлади. Буйчан ғўзаларда кўсак жуда кам.

Бу колхоздаги баъзи ишларни кўриб ҳайрон бўласиз. Масалан, қир ерлардаги ғўзалар эгат оралатиб суғорилгани учун сувга қонмаяпти. Ахир қир ерларда ғўзани ким шундай усулда суғоради?

Афтидан бу ердаги кўп ўртоқлар ғўзанинг кўкини кўриб ховлиқиб қолганга ўхшайдилар. Натижада энг муҳим тадбирлар амалга оширилмаяпти. Чунончи шарват оқизиш деярлик ҳамма бригадаларда ташкил этилмаган.

Колхоз раиси ўртоқ Ғиёсов бундан икки йил илгари план бажарилиши хавф остида қолган пайтда совуқ уриб, сувга айланган бир дона кўсакни кўрсатиб «ҳамма айб совуқда» демоқчи бўлган эди. Агар ҳозир колхоздаги аҳвол шундай давом этаберса, иш бўшаштириб юборилса, Сиддиқов, Чунонов сингари ўртоқлар ўжарлик қилиб, ҳаққоний танқидларни тан олмасалар яна ўша кунлар такрорланиши, яхши пишмаган кўсаклар совуқда сувга айланиб қолиши мумкин. Такрор айтиш керакки, улар ҳали ҳам ўз камчиликларини тушунгилари келмаяпти. Бу эса энг хавфли нарса. Бу хавфнинг олдини олиш керак. Бусиз ҳар гектар ердан 33 ярим центнердан ҳосил олиш қийин.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Оққўрғон бошқармасидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ Цой Ен Сак бошлиқ бригада даласида каноп кун сайин бўй чўзмоқда. Шу кунда бригада канопининг бўйи 2 метрдан ошади. Улар бу йил канопнинг ҳосилдорлигини 226 центнерга етказиш мажбуриятини олишган. Суратда: бригаданинг илғор ишчиларидан комсомол аъзолари (чапдан) Хон Зина ва Дё Вера ўртоқлар.

Х. Эралиев фотоси.

ТАРБИЯВИЙ ИШЛАР КУЧАЙТИРИЛСИН

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорлари асосида область касаба союз ташкилотлари олдида қандай вазифалар турибди?

Тошкент саноат область касаба союзлари советининг яқинда бўлиб ўтган пленумида мана шу ҳақда кўп гаплар бўлди. Облсовпроф раиси Ю. В. Володиннинг докладида ҳам, пленум иштирокчиларининг нутқларида ҳам партиямизнинг идеология иши юзасидан қабул қилган қарорларининг тарихий аҳамиятга эга эканлиги алоҳида қайд қилинди.

Докладчи социалистик мусобақани авж олдириш, тажрибаларни ўртоқлашишнинг янги форма ва методларини кенг қўлланиш, меҳнаткашларнинг маданий-маиший шароитларини янада яхшилаш ҳақида батафсил тўхталиб ўтди.

— Коммунистик меҳнат ҳаракатининг кенг авж олиши туфайли, — деди докладчи, — ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдамиз. Областимиз саноат корхоналари, транспорт ва қурилишларида 240 корхона, 900 дан ортиқ цех ва участка, 8 мингдан ортиқ бригада ҳозир шу ҳаракатда иштирок этяпти. 2249 бригада коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак номни олишга мушарраф бўлди, деярлик 10 минг ишчига коммунистик меҳнат зарбдори унвони берилди.

Касаба союз ташкилотларининг тарбиявий ишларига докладда катта эътибор берилди. Ўртоқ Володин саноатнинг тўқимачилик, озиқ-овқат, енгил ва бошқа тармоқларидаги айрим корхоналарда рўй бераётган камчиликлар ҳақида кўпгина фактлар келтирди.

Докладчи КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми ҳамда ВЦСПС нинг XII пленуми қарорлари асосида областимиз касаба союз ташкилотлари олдида турган энг муҳим масалаларга тўхталиб ўтди.

Музокарада сўзга чиққан химия фанлари кандидати, Тошкент давлат университети маҳаллий комитетининг раиси Н. Бобоев олий ўқув юртларида тарбиявий ишлар соҳасида йўл қўйилаётган нуқсонлар ҳақида тўхталди. Тошкент саноат область комсомол комитетининг секретари А. Қаҳҳоров ёшларни тарбиялашда комсомолнинг ҳиссаси катта эканлигини уқтириб ўтди. Тошкент кабель заводининг слесари Г. Т. Буймак юксак меҳнат унумдорлиги учун курашда социалистик мусобақанинг роли ва ўз тажрибалари тўғрисида гапириб берди. Облсовпроф пленумида Ўзбекистон металлургия заводининг бош инженери А. Г. Саленек, «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти область советининг раиси К. Нуғмонов, саноат область партия комитетининг секретари М. Зоидов ва бошқалар сўзладилар.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарор қабул қилди.

Пленум қатнашчилари Тошкент саноат Облсовпроф секретари ўртоқ З. С. Содиқовнинг саноат область касаба союзлари биринчи союзлараро конференциясида делегатлар томонидан айтилган танқидий фикр ва мулоҳазаларнинг қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги ахборотини эшитдилар.

АСКИЯНИНГ ЯНГИ ТУРЛАРИНИ ИЗЛАБ

Ўзбек совет адабиётининг бадиий турларидан ҳисобланган аския жанрини ривожлантириш йўлида бир неча йиллардан буён илмий ишлар олиб бориляпти. Халқ орасида кенг тарқалган аския жанрининг этимологияси ва тилини ўрганиш билан Тошкент Давлат университети ва Ўзбекистон Фанлар академияси тил ва адабиёт институтининг бир группа ходимлари шуғулланишяпти. Тошкент Давлат университетининг старший ўқитувчиси, филология фанлари кандидати Расулжон Муҳаммадиевнинг «Аския» номли китоби бу соҳада биринчи қадам бўлди.

Аскиянинг этимологияси, бадиий услуби ва тил хусусиятлари, шакллари (пайровлари) ҳамда қардош халқлар орасидаги аския жанрларини ўрганиш, шунингдек жойлардаги профессионал ва ёш аскиячиларни аниқлаш, уларнинг ижодий маҳорати ва ҳаётий биографиясини ўрганиш мақсадида Тошкент Давлат университетининг бир группа ўқитувчилари ҳамда ўзбек аския усталаридан иборат илмий экспедиция ташкил этилди.

Илмий экспедиция составида филология фанлари кандидати Р. Муҳаммадиев (раҳбар), доцент С. Фузаилов, ўқитувчи Х. Маҳамадхўжаев, кекса журналист А. Шораҳмедов, аския усталари Жўрахон Султонов, Ғанижон Тошматов, ака-ука Шоолим ва Шоқосим Шожалиловлар, қўқонлик кекса аскиячи Турсунбува Аминов, андижонлик Абдулхай Қозоқов ва бошқалар бор.

Бу илмий экспедициянинг асосий вазифаси қардош Тожикистон, Қирғизистон ва Ўзбекистоннинг кўпгина шаҳар ва районларида бўлиш, у ердаги маҳаллий аскиячилар билан учрашиб, халқ оғзидаги нодир дурдоналарни излаб топиш ва унинг янги-янги пайровларини яратишга бағишлангандир.

Илмий экспедиция ўз ишини шу йил, 3 июлда, Душанба шаҳрида бошлади. Илмий экспедиция қатнашчиси, Тошкент Давлат университети ўзбек адабиёти кафедрасининг ўқитувчиси Ҳ. Маҳамадхўжаев экспедициянинг сафардаги ишлари ҳақида қуйидагиларни айтди: Тожикистон ССР Фанлар академиясининг илмий ходимлари, аския мухлислари ва Душанба шаҳар аҳолиси вакиллари бизни жуда яхши кутиб олишди. Биринчи учрашув Тожикистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти ўртоқ Нарзиқулов ҳузурида бўлди. Бу учрашувдаги суҳбат илмий экспедициянинг ўз олдига қўйган вазифалари ҳақида борди. Шундан сўнг Душанба шаҳрининг маданият ходимлари билан учрашдик. 4 июлда Душанбадаги «Роҳат» қизил чойхонасига жуда кўп аскиячи ва аския мухлислари тўпланди. Учрашувда тожикистонлик ҳамда ўзбекистонлик аскиячиларнинг айтишувлари зўр қизиқиш билан ўтди. 5 июлда илмий экспедиция қатнашчиларининг Душанба телестудияси орқали чиқишлари бўлди.

Экспедиция составидаги илмий ходимлар Тожикистон Фанлар академиясининг тил ва адабиёт институти фольклор секторида ҳамда тарих ва археология институтининг санъат тарихи сектори илмий ходимлари билан учрашдилар. Учрашувда филология фанлари кандидатлари Нуржонов, Сайдуллаев ва илмий ходимлар Шермуҳамедов, Миркамолова ва бошқа ўртоқлар қатнашди. Бу учрашувда ўзбек ва тожик халқлари орасида аскиянинг пайдо бўлиши, унинг тили ва этимологияси ҳақида фикр алмашилди.

Бир ҳафталик дўстона учрашувдан сўнг 9 июлда экспедиция қатнашчилари Ленинобод шаҳрига келишди. Ленинободда шаҳар меҳнаткашларининг аския усталари билан бўлган учрашув жуда қизиқарли ўтди. Бунда ленинободлик журналист Абдулла Раупов, маҳаллий аскиячи Абдулло Эркабоев, Нов районлик ёш аскиячи Анвар Узоқов ва бошқалар бир пайровда аския айтишди.

Шундан сўнгги учрашув Қирғизистон ССРнинг Ўш шаҳрида ҳамда Андижонда ўтди. Учрашувларга кўплаб аския мухлислари ва ёш аскиячилар келиб турдилар.

Илмий экспедиция ўз ишини давом эттирмоқда.

Й. ШОҒУЛОМОВ
Ҳ. ЮНУСОВ.

Нафис санъатни ким севмайди дейсиз. Айниқса саҳнада раққоса қизлар товусдай товланиб рақсга тушганларида бор вужудинг билан берилиб томоша қиласан, киши. Сиз кўриб турган бу суратда Тошкентдаги Муқимий номидаги музикали драма ва комедия театрининг раққоса қизлари репетиция қилмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ЭР-ХОТИН ТОРНДАЙКЛАР МЎЪЖИЗАСИ

АПН

АННЕЛИ ВА АНДРЕ ТОРНДАЙК ЎЗЛАРИНИНГ «РУС МЎЪЖИЗАСИ» ФИЛЬМИ ҲАҚИДА

Эр-хотин Торндайклар фильм устида беш йил ишладилар.

Андре Торндайкнинг ўзи бу ҳақда шундай эслайди:

— Беш йиллик меҳнат — бу бир юз олтмиш минг метр киноплёнкаси, шу жумладан, Европанинг кўпгина пойтахтлари архивларидан олинган кадрлар демакдир; бу — жамоатчиликка деярли маълум бўлмаган тўрт мингта фотография, бу — давлат архивлари ва шахсий кишиларда сақланаётган тўртюзта ноёб ҳужжатлар демакдир; бу — киноаппарат билан Совет Иттифоқи бўйлаб саккиз юз минг километр босилган йўл демакдир...

Андре Торндайк бу ҳақда «Рус мўъжизаси» фильмининг СССР даги премьерасига бағишланган матбуот конференциясида гапирди. Эр-хотин Торндайклар ҳорғин кўринишади. Инсон қилиб бўлмайдиган даражада оғир иш бажариб қўйилганди.

Одатдаги журналистларга хос савол тушди:

— Келажакдаги режаларингиз қандай?

Андре Торндайк микрофон олдига келади.

— Бизнинг энг қимматли планимиз — дейди Андре. Зал диққат билан эшитади. Кинокамералар ишга тушади...— Дам олишдир. Бироз ҳордиқ чиқариш керак.

Қарсаклар янграйди, самимий кулги эшитилади. Ҳақиқатан ҳам экранда ҳамма нарса осон бўлгандек туйилади. Режиссёрлар қилган мислсиз меҳнат негадир ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмайди. Узларини экранда немис кино ҳужжатчиларининг фильми қаҳрамонлари ролида кўрган совет кишилари уларнинг меҳнатини эр-хотин Торндайклар мўъжизаси деб баҳолашди.

Бу мақтовми? Йўқ. Тан беришдир. Эр-хотин Торндайкларнинг фильми совет давлати тарихини мужассамлаштириб кўрсатувчи ойна бўлиб қолди. Фильм авторлари жуда кўп хатлар, айниқса, ёшлардан сон-саноқсиз хатлар олдилар. «Раҳмат — Совет Иттифоқининг барча жойларидаги почта муҳрлари босилган қоғозларда, шундай деб ёзилган. — Биз сизнинг фильмингиз орқали оталаримизнинг замондошлари бўлиб қолдик. Биз ўз тарихимизни кўрибгина қолмай, унинг мард қаҳрамонларини бевосита ҳис қилдик ҳам.

Экранда бўлаётган барча воқеаларни ана шундай сезиш фильмнинг асосий муваффақиятидир.

Аннели Торндайк:

— Фильм бутунлай ҳужжатлидир. Унда артистлар йўқ. Ҳамма олинган эпизодлар воқеалидир. Қаҳрамонлар аппаратга яққол қараб турган кадрлар ҳам инсценировка қилинган эмас. Мен камерани китоб жавонлари орқасига, кичкинагина дарча очилган ойна орқасига, дарахтлар орқасига яширдим.. Қаҳрамонлар кинода биринчи ўйнаганликларини экранда ўзларини кўрганларидан сўнггина билдилар. «Яширин камера» приёми олдиндан тайёрланган саҳналар яратишнинг осон йўлидан боришга уринишни бекор қилди. Бундай кадрлар фильмда йўқ. Қаҳрамонлар ўз ҳаётлари билан яшайдилар.

Яшайдиларми?.. Ахир фильмнинг ярмидан кўпроқ кадрлари жонсиз фотографиялар-ку. Улар жуда ноёб, асл бўлишига қарамай ўтмиш йилларнинг ҳаракатланмайдиган фотографияларидир. Оммавий митингнинг оддий фотосурати Торндайклар учун санъат асари, картина бўлиб қолди. Бу картинада ҳар бир кишининг чеҳраси биография, фикр, социал темага айланган. Фотографиядан ўйчан объектив қараши билан узиб олинган чеҳра экранда алоҳида ажралиб турган шахс бўлиб кўринади, фотографиялар экранда тирилиб кетади.

Авторларга ҳаётнинг ўзи ёрдам берди. Ҳар бир тема Торндайкларда мустақил очеркка айланади, у очерк ўзида конкрет сюжетни сиғиштиради. «Рус революционерлари», «Ишчилар синфи ва деҳқонлар», «Капиталистлар ва помешчиклар», «Шоҳ оиласи» — бу сюжетларнинг ҳаммаси ўткир лаконик тил воситаси билан ҳал қилинган. Улар мустақил фильмларнинг эскизлари, «Рус мўъжизаси»нинг бобларидир.

У ё бу темани очгач, фильм авторлари унинг бошланишига қайтишади, томошабин кўрган айрим кадрларни яна такрорлашади. Бундай асосий кадрлар символик бўлиб қолади. Уларни фикрлаб, фильмнинг истаган жойида бош темаларни эслаш ва ҳис қилиш мумкин. Шундай қилиб образнинг ўзига хос томоша полифонияси пайдо бўлади ва томошабин катта тарихий темаларни категорияларга бўлиб фикрлай бошлайди.

Ана шу ерда мўъжиза кўринади. Томошабин фильмни ўзининг шахсий анализи натижасида фикрлай бошлайди. Эр-хотин Торндайклар мўъжизаси шундаки, улар давр образи яратишни томошабиннинг ўзига ҳавола қилиб ўзлари кадр орқасида қолганлар.

Мен Андре Торндайкдан, унинг фикрича, «Рус мўъжизаси»нинг сири нимада деб сўрадим.

— Мўъжиза бизда эмас, бу «Торндайклар мўъжизаси» эмас, бу марксча-ленинча даврнинг мўъжизасидир. Коммунизм томон бораётган жамият яратган мўъжизадир. «Рус мўъжизаси» фильмини кўраётган кишилар фильмни ўтмиш замондошлари кўзи билан, ҳозирги замон ва келажак замондошлари кўзи билан кўраётгандек бўлаётганларини бизга айтдилар. Бу фильмга берилган юксак баҳо. Фильмнинг мақсади коммунизм қурилиши процессининг диалектикасини тасвирлаш эди.

Биз бундай баҳо билан фахрланамиз.

Раҳмат.

БОРИС КОЗЛОВ
АПН мухбири.

КОММУНИСТИК ТУРМУШ УЧУН

«Октябрь 40 йиллиги» маҳалласи. Бир вақтлар кўримсиз, ташландиқ бўлиб ётган бу жойга ҳозир бир назар ташланг. Янги қурилган клуб, магазинлар, маҳалла идораси ва бошқа маиший хизмат кўрсатувчи шоҳобчаларни кўриб кўзингиз қувонади. Булар ҳаммаси маҳалла аҳолисининг уюшқоқлиги, ҳамжиҳатлигининг самараси.

Маҳаллада оммавий-сиёсий, маданий тадбирлар тез-тез ўтказиб турилади. Шу кунларда маҳалла агитаторларидан пенсионер ўқитувчи И. Имомов, М. Холмуҳамедов ва бошқалар КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорлари ҳақида суҳбатлар олиб бормоқдалар.

Яқинда ёзги кино-театр биносида маҳалла меҳнаткашларининг умумий йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари аҳолини «Коммунистик турмуш маҳалласи» номини олиш учун курашга чақирдилар. Бунинг учун меҳнатда, оилада, кўча-кўйда ҳаммага намуна бўлиш, эскилик сарқитларини батамом йўқотиб, коммунизм кишисига хос одатларга амал қилиш керак. Йиғилиш бу ташаббусни кенг ёйиш мақсадида Октябрь районининг барча меҳнаткашларига қарата мурожаат қабул қилди.

Р. ОХУНЖОНОВА,
Ф. АБДУРАҲИМОВ.

БИЛЕТГА ГАЗЕТА ҚЎШИБ

Трамвай-троллейбус трестида Гулсум опа Анварованинг номи ҳурмат билан тилга олинишининг сабаби бор. Мана 15 йилдирки у кондукторлик вазифасида садоқат билан ишлаб, ўзининг хушмуомалалиги билан коллектив ва йўловчилар орасида катта обрў қозониб келмоқда. Гулсум опа аҳолига газета тарқатишда ҳам бошқаларга намуна кўрсатмоқда. У бир норма ўрнига 3 норма, яъни 165 нусха газета сотмоқда.

Шунингдек, 8-маршрутдаги И. Хўжаев, 11-маршрутда ишловчи М. Мироновалар ҳам газета тарқатишда Гулсум опадан қолишмайдилар.

Кунига трамвай-троллейбусларда аҳолига газета сотишда яхши ишлаётган Гулсум опа ва бошқа кондукторларга тасанно айтса арзийди.

А. НАБИХЎЖАЕВ

КИТОБ ОЙЛИГИ

Ҳар йили китоб ойлиги ўтказиш традицион байрамга айланиб қолмоқда. Бу йил ҳам 1 августдан республикамизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида китоб ойлиги бошланади.

Пойтахтнинг Қўғирчоқ театри ёнидаги хиёбонда ва Калинин майдонларида катта китоб ярмаркаси очилади. Ярмаркада ҳар соҳага оид адабиётлар алоҳида-алоҳида бўлимларга териб қўйилади. Бу йил китоб ойлигида хизмат қилувчи ходимлар сони ўтган йилдагидан икки марта кўп бўлади. Ярмаркаларда ёзувчи ва шоирлар билан китобхонларнинг учрашувлари тез-тез ўтказиб турилади. Бунда китобхон китобга автордан автограф ёздириб олиши мумкин.

Харидорларга қулайлик туғдириш мақсадида библиографик справкалар столлари уюштирилади.

Областимизнинг Бекобод, Олмалиқ, Янгийўл, Оҳангарон ва бошқа шаҳарларида ҳам китоб бозорлари ташкил қилинади.

Шунингдек, 1964 йил тематик планини муҳокама қилиш мақсадида ойлик давомида ўқувчилар конференциялари ўтказилади. Китобларга обуна қилиш бевосита корхона ва ташкилотларда олиб борилади.

РСДРПнинг 60 йиллик юбилейи муносабати билан ойликнинг бошида уч кун сиёсий адабиётлар бозори ташкил этилади. Шу кунларда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихининг олти томлик китобига ва бошқа янги асарларга обуна бошланади. Ойлик пойтахтнинг барча маданият ва истироҳат боғларида ўтказиладиган умумхалқ китоб байрами билан якунланади.

Е. САЛИМОВ.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

МАКМИЛЛАН ТАБРИКЛАМОҚДА

ЛОНДОН, 26 июль. (ТАСС). Англия бош министри Гарольд Макмиллан атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисидаги шартнома Москвада келишиб олинганлиги тўғрисида кеча умум палатасида баёнот берди.

Москвада тузилган шартнома, деди Макмиллан, «фақат қимматли шартнома бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга келгусида янада силжиш учун у катта умидларни ҳам ўз ичига олади».

Макмиллан, АҚШ давлат секретари ва Англия ташқи ишлар министри жуда яқин вақт ичида шартномани имзоламоқ учун Москвага борадилар, — деди.

Макмиллан шартнома келишиб олинганлиги муносабати билан Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчевга ташаккур изҳор қилди.

Сўнгра лейбористлар оппозициясининг раҳбари Г. Вильсон сўзга чиқиб, бутун дунё халқлари бу шартнома учун миннатдор бўладилар, деди. Эндиликда, деди у, ядро қуролидан холи бўлган зоналар вужудга келтириш планини амалга оширишда тезроқ олдинга силжиш учун умид пайдо бўлди.

Музокаралар вақтида сўзга чиққан парламент депутатлари Москва битимини халқаро кескинликни юмшатиш йўлида қўйилган муҳим қадам деб табрикладилар.

Лейборист Мендельсон НАТО мамлакатлари билан Варшава шартномаси мамлакатлари ўртасида ҳужум қилмаслик пакти тузиш тўғрисида Совет Иттифоқи томонидан қилинган таклифни амалга ошириб, бу пактни ҳозирги битимга илова қилиш зарур, деди. Буни, деди нотиқ, жамоатчилик кенг равишда қувватлаган бўлур эди.

ҚИЗҒИН ТАШАККУР

БЕРЛИН, 25 июль. (ТАСС). Москвада бўлиб ўтган Жаҳон хотин-қизлар конгресси миллион-миллион хотин-қизларнинг тинчлик, миллий мустақиллик, хотин-қизларнинг ҳуқуқлари ва болаларнинг бахти йўлидаги интилишини кўрсатувчи ёрқин намойиш бўлди, дейилади Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси бош секретари Роза Ясовичнинг баёнотида. Бу конгрессга якун ясаш муносабати билан эълон қилинган баёнотда таъкидланадики, ер юзининг ҳамма қисмларидан конгресс номига минглагча бирдамлик мактублари ва табрикномалар, шу жумладан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевдан, Цейлон бош министри Бандаранаике хонимдан, Индонезия президенти Сукарно ҳамда бошқа давлат ва жамоат арбобларидан мактублар олинди. Чили, Аргентина, Колумбия, Совет Иттифоқи, Польша, Германия Демократик Республикаси, Куба ва бошқа кўп мамлакатлардан хотин-қизлар конгрессга ўз бирдамликларини изҳор қилдилар. Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси ўз табрикномалари ва баёнотларида конгрессга муваффақиятлар тилаган, бутун дунёда тинчлик учун курашга қатъий бел боғлаганликларини изҳор қилган ва бу билан Москвадаги конгресснинг муваффақиятли ўтишига катта ҳисса қўшган ҳаммага қизғин ташаккур изҳор қилади.

АНГЛИЯДА ИШСИЗЛИК

ЛОНДОН, 25 июль. (ТАСС). Англияда ишсизлар сони ҳали ҳам кўп бўлиб келмоқда. Июль ойининг ўрталарида Англияда ва Уэльсда 449.219 ишсиз рўйхатга олинди, деб бугун хабар қилинади. Бундан ташқари, Шимолий Ирландияда 30.494 ишсиз бор.

Капитал мамлакатларда синфий жанглар

АҚШ АҚШдаги темир йўлчилар касаба союзлари вакиллари билан темир йўл компаниялари вакиллари ўртасида узоқ вақт давом этган музокаралар натижасиз тамом бўлди. АҚШ меҳнат министри Уиртц, сўнгра эса, президент Кеннедининг бу ишга шахсан аралашувлари ҳам ёрдам бермади.

Темир йўл магнатлари «эксплуатациянинг янги қоидалари»ни жорий қилиш баҳонаси билан бир қанча «ортиқча» лавозимларни бекор қилмоқчи ва шу тариқа Американинг неча минглаб ишчиларини кўчага чиқариб ташламоқчи бўладилар. Темир йўл компанияларининг эгалари янги қоидаларни 30 июлдан бошлаб жорий қилиш ниятида эканликларини билдирдилар. Касаба союзларининг вакиллари бунга жавобан 30 июлда умуммиллий забастовка бошланади ва мамлакатнинг темир йўлларида поездлар қатнови тўхтатилади, дедилар.

АНГЛИЯ Англиянинг Линвуд шаҳридаги «Рейд гиа компани» фирмаси механикларидан 100 кишининг забастовкаси уч ҳафта давом этди. Бу забастовка хўжайинларнинг ишдан бўшатиш билан таҳдид қилишларига қарши норозилик юзасидан эълон қилинган эди. Корхона эгалари шу масала юзасидан меҳнаткашларнинг вакиллари билан музокаралар бошлашга рози бўлдилар.

Ҳозирги вақтда Англиянинг қурилиш саноатида жиддий низолар кучайиб бормоқда. Бу саноат ишчилари иш ҳақини ошириш ва иш ҳафтасини қисқартириш тўғрисидаги талабларни қўллаб-қувватлаб, миллий кампанияни авж олдириб юбордилар. Лондондаги «Лавендер Макмиллан» компаниясининг ишчиларидан 150 га яқин киши иш ташлади.

ИСПАНИЯ Испаниянинг шимолида, ўзининг революцион традициялари билан машҳур бўлган кончилар яшайдиган Астурия областидаги Каудаль ва Альер кўмир ҳавзаларида минг-минглаб шахтёрлар жуда оғир шароитда забастовка курашини давом эттирмоқдалар. Ҳозирги вақтда бу забастовкада кон ишчиларидан 9 минг киши қатнашмоқда. Улар франкочилар маъмурларидан меҳнат шароитининг яхшиланишини ва иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

Бир қанча шахталарда ишчилар ўз талабларининг қондирилишига муваффақ бўлдилар.

БЕЛЬГИЯ Бельгия молия министрлигининг хизматчиларидан 9 минг киши иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талабларини қўллаб-қувватлаб, забастовкани давом эттирмоқда. Бельгия молия министри Денэ забастовкачиларнинг талабларига жавобан, агар забастовка тўхтатилмаса, қатъий чоралар кўрилади, деди. Денэ матбуот вакилларига забастовка натижасида катта тартибсизликлар рўй берганлигини, бу тартибсизликлар тўс-тўполонларга айланиши эҳтимоли борлигини айтди. Аммо бу «тартибсизликлар» унинг молия министрлиги хизматчилари касаба союзлари вакиллари билан музокаралар олиб боришдан ва иш ташловчиларнинг талабларини қондиришдан бош тортганлиги натижасида юз берганлиги ҳақида лом-мим демади. (ТАСС).

Дамашқда аҳвол

ДАМАШҚ, 25 июль. (ТАСС). Кеча оқшомга яқин Дамашқда автомат ва пулемет отишмаси яна бошланиб, ярим соатдан ортиқ давом этди. Кўчалар дарҳол бўшаб қолди, одамлар уйлар ичига яширindилар. Транспорт қатнови тўхтади. Сурия армиясининг бош штаби тепасида яна реактив самолетлар айланиб учиб турди. Солдатлар ва «миллий гвардия» жангчилари асосий позицияларни ишғол қилдилар.

Бугун Дамашқ матбуотида эълон қилинган расмий ахборотдан маълум бўлишича, бош штаб яқинидаги паркда яширинган беш кочоқ «ҳужум қилувчи томон» бўлган. Улар билан бош штаб биносини қўриқлаб турган солдатлар ўртасида отишма бошланган ва тез вақт ичида чинакам жангга айланиб, унда ҳатто реактив самолетлар ҳам қатнашган.

Овчи блокнотидан

Сокин шимол эртаси эндигина бошланаяпти. Дарёдан билинар-билинмас буғ кўтарилар, атроф жимжит эди. Қирғоқда қармоқларни сувга ташлаб, пўкакларнинг «ўйноқлашини» кутиб ўтирибман.

Қаердадир қиёқлар орасида чўртон балиқ шалоплади, олабуға малька балиқчаларни «қувиш»га тушди, подлешчиклар бўлса қирғоққа яқин ердаги ўтлар орасида айланиб юрибди.

Гап гўштида эмас, гаштида...
Ҳ. Эралиев фотоэтюди.

ЧАЙКА — ХАЛОСКОР

Қарши ёқдаги ботқоқ ўтлоқда ўрдаклар ғағалашар, ўрдакчалар қанотларини шалоплатиб сувда чўмиларди.

Тўсатдан ўрдакларнинг қаттиқ шовқун-сурони кўтарилди. Мен пўкаклардан нигоҳимни уздим-да, ўрдаклар патирлашган томонга боқдим. У ерда, анғиз тепасида, ўрдакка човут солишни мўлжаллаб, қарчиғай гир айланарди. Ўрдакларнинг ғағиллашига қаердандир чайка учиб келди ва даҳшатли чинқириш билан қарчиғай ортидан шиддат билан қува кетди. Шунда йиртқич қўрқди: рақибини чалғитиб кўрди, четланди ва ўзини бир тарафга отиб, тобора пастлай бошлади. Қушлар доира ясаб анча учиб юришди. Чайка томонидан ботқоқликка қисиб қўйилган қарчиғай охири тоб беролмади, таъқибдан қутилиш учун буталар орасига шўнғиб кириб ўша ерда кўздан ғойиб бўлди.

В. КОРУНОВ.
(«Сельская жизнь»дан).

Редактор ўринбосари
И. СУЛАЙМОНОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 26232. Масъул секретарь — 34808. Секретариат — 31936 Идеология бўлими — 25885. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 33786. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06588. Индекс 64695. Нашр. № 1644.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

27 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Мультипликацион фильм** (болалар учун), 18.25 — **Музикали луғат**, 18.55 — **Телевизион янгиликлар**, 19.10 — **Эстрада концерти** (телетомошабинлар талабига мувофиқ), 20.10 — **Чет эл кинохроникаси ва Айби камлигидан оқланган** номли киноповесть.

21.40 — **Эртаси куни программаси.**

Ўзбек тилида: 21.45 — **Оталар сўзи-ақлнинг кўзи**, 22.25 — **Телевизион янгиликлар**, 22.40 — **Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш ва концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ ТЕЛЕСТУДИЯСИ ЭШИТТИРИШЛАРИ:

19.00 — **Телевизион янгиликлар**, 19.10 — **Қишга кўплаб мева тайёрлайлик**, 19.30 — **Киноочерк**, 19.50 — **Қирғизистон аёллари** (телевизион журнал), 20.20 — **Кинохроника**, 20.30 — **Комсомол прожектори**, 20.45 — **Концерт**, 21.25 — СССР халқ артисти **Г. Черкасов**, 22.10 — **Икки жаноб «Н»** номли бадиий фильм.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Биз, икки эркак — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Подшо марҳамати — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Аблаҳлар тўдаси — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Ансельмининг ҳалокати — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Тоҳир ва Зуҳра — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Дугоналар (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да). **Виборг томони** (кундуз ва кечқурун) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 9-15 ва 10-45 минутда)

Аблаҳлар тўдаси — «ВАТАН».

Ансельмининг ҳалокати — «ФЕСТИВАЛЬ», ТЕЛЬМАН номли, «РАКЕТА».

Соф виждон — «УДАРНИК».

Римлик журналист (1 ва 2-серия) — 1 МАЙ номли.

Икки ҳаёт (1 ва 2 серия) — КАФАНОВ номли.

Жоао Карраль сири — «ПАХТАКОР».

Юлдуз — НАВОИЙ номли.

Капитан Дабач — «ПОБЕДА».

Кўр ўғли — «МЕҲНАТ».

◆ ◆ ◆

ТЕМИР ЙЎЛ РЕСТОРАНЛАРИ ВА БУФЕТЛАРИ ТРЕСТИ «УЗДОРРЕСТОРАН»ГА

Тошкентда ишлаш учун: **база старший бухгалтери ва трест-бухгалтер-ревизори**, Сирдарё станциясининг буфет (ресторани)да ишлаш учун **старший бухгалтер**

керак

Тошкент шаҳар, Привокзальная кўчаси, 9-уй, 2-қаватда кадрлар бўлимига учрашилсин.

□ □

Обская кўчаси, 9-уйда турувчи **Рефат Ибрагимов**нинг шу уйда турувчи Гулфие Ибрагимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Калинин район, Улуғбек посёлкаси, Ховренко кўчасидаги уйда турувчи **Туропбой Дусенбоевнинг** Байтқўрғон қишлоқ Советидаги уйда турувчи Омонжон Дусенбоева (Назирова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Носиров кўчаси, 43-уйда турувчи **Абдулла Расулев**нинг шу уйда турувчи Ҳикмат Расулева (Холтоева) дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Сағбон кўчаси, 2-тупик, 13-уйда турувчи **Каримжон Ғафуржонов**нинг Шомаҳмудов кўчаси, Қизил Шарқ проезд, 2-тупик, 4-уйда турувчи Юлдуз Розиқовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Виставка кўчаси, 1-Хроми проезд, 7-уйда турувчи **Узрахон Эрматова (Сотволдиева)**нинг Тошкент область, Янгийўл район, 10-боғдорчилик совхозида турувчи Ғулом Эрматовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Қўқон шаҳар, Чуст кўчаси, 57-уйда турувчи **Якуб Ханмович Аронов**нинг Тошкент шаҳар, Соғбон кўчаси, 25-уйда турувчи Бахмал Файзиевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.